

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
 EINA KETVIRTADIENIAIS
 IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
 Suvienytose Valstijose - \$2.00
 Europoje ir kitose šalyse - \$3.00

APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO

Su visokiais reikalais re-
 kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
 2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
 Telephone Englewood 9611

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
 [THE FRIEND]
 Published Every Thursday, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION RATES:
 In United States - \$2.00
 Foreign Countries - \$3.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

All Communications and Money Orders must
 be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
 2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
 Telephone Englewood 9611

ORGANAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE.

Metai {Vol.} V.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 10 D. BALANDŽIO (APRIL) 1913 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

No. 15

KARIS PABAIGA NETOLI

Blokada Černogorijos Porto

TALKININKŲ REIKALAVIMAI

Kaltina Wilsoną už Madero užmušimą. Japonai protestuoja prieš Suv. Valstijas. Ispanijos premieras pykina žmones. Francija išsižada misijų globos. Belgijoje rengia visuotinį streiką. Panslavai nerimauja

Japonai protestuoja prieš pripažinimą Kynų respubliką.

Japonijos pasiuntinys Činda įnešė protestą pas Suv. Valstijų užsienio ministerį W.-J. Bryan'ą prieš du daiktus:

Prieš pripažinimą Kynų respublikos, kuomet naujas Kynų parlamentas susirinks Pekine 8 bal.

Prieš japonų persekiojimus Kalifornijoje.

Japonija savinasi sau vadovės rolę Kynų viešpatijos ir reikalauja, kad niekas nepripažintų naujos respublikos, kol jiniai pati to nepadarysianti. K. p. prieštastis — tai, pripažinus respubliką, nukentėtų japonų būklė, nes tuomet Kynai lengvai galėtų gauti iš Amerikos tuos pinigų, kokius kaip jau Kynams reikėtų skelbiantis iš Japonijos.

Talkininkų reikalavimai.

Europos viešpatijos pasiūlyto talkininkams susitaikyti su turkais šitokiomis sąlygomis:

1. Turkijos rubežiai turi eiti nuo Enos iki Midiai. Į vakarus nuo tos linijos visos žemės teks talkininkams, išėjus Albaniją, apie kurios rubežius nuspręs viešpatijos.
2. Aigėjus marių klausimą išriš viešpatijos.
3. Turkai turi išsižadėti Kretos salos.
4. Turkija nemokės atlyginimo už karės nuostolius.

Talkininkai į tai atsakė, kad jie stato šitokius reikalavimus:

1. Rubežius nutars vėlesnės komisijos;
2. Talkininkai nori žinoti išanksto, kokie bus Albanijos rubežiai;
3. Aigėjus salos turi tekėti talkininkams.
4. Atlyginimas už karės nuostolius bus apsvaistytas ypatingos komisijos, kurioje talkininkai turės savo atstovus.

Blokoja Černogorijos portą.

Bal. 5. d. aštuoni karės laivai užstojo Černogorijos portą Antivari ir pradėjo blokadą. Tris laivai yra Austrijos, du Italijos, vienas Anglijos, vienas Vokietijos ir vienas Francijos. Blokada prasidėjo dėlto, kad Černogorija nemetė Skutari. Černogorai davė žinią Skutari komendantui, kad pasiduotų kuoveikiaušiai, bet komendantas atsakė, kad jis ginsis iki paskutiniam kraujo lašui.

Tarabošo kalno paėmimas.

Černogorai turi daug vargo su Skutari tvirtovės paėmimu. Jie turi ją apgulę nuo pat karės pradžios, bet paimti ją labai sunkus darbas. Raktą į tvirtovę yra Tarabošo kalnas — apginkluota uola, kuri turi požeminį susisėsimą su miestu. Tą kalną černogorams reikiu butinai paimti. Jie jį galų gale ir paėmė, bet tam reikėjo pašvęst 200 jaunų kareivių. Visi jie buvo liu sanoriai ir visi pasižadėjo pasvęst savo gyvybę už tėvynę. Taigi aną dieną jie, pasiėmę žirkles į vieną ranką, o granatas į antrą, užpuolė ant Tarabošo ir, perkirpe vielas, kurios gynė priėjimo prie stiprovės, metė granatas į turkų šaneus. Visi iki vieno tapo išsaudyti — bet užtai atidarė kelią kitiems kareiviams, kurie paskui juos užklupo ant Tarabošo ir paėmė jį šturmu.

Vokiečių orlaivis nukrito į Francijos kareivių vidurį.

Labai nustebo Francijos kareiviai, kurie besimankštydami ties Luneville susilaukė netikėto svečio iš oro. Į jų tarpą nusileido didelis Vokiečių orlaivis Zepelin IV. Orlaivio komendantas pasakė, kad orlaivio mašina pasigadino, ir jie nebegalėjo toliau lėkti. Oficialiai ir prasti kareiviai pernakvojo orlaivio kaju-

KAIP DAUGELIS IŽSIGELBĖJO UŽEJUS TVAN UI DAYTON'E O.

Prekių trukas prikrautas akmenų, kad vanduo nenukeltų nuo bėgių, daugelį išgelbėjo nuo mirties, išvežantį sausumą. Apačioje laivas gelbėjimu nelaimingųjų.

tose ir kitą dieną išlėkė atgal į Vokietiją. Prancuzai mena, kad tai buvo drąsus mėginimas prisižiūrėti prancuzų manevrams, tik išnetytą mašiną pasigadinusi ir privertusi šnipus nusileist žemyn.

ISPANIJA.

Buvo čia rinkimai į parlamentą. Išrinkta 194 liberalai, 123 konservatai, 31 respublikonas ir tikrai vienas socialistas. Tokiu būdu laimėjo monarchistai, o respublikonai prakišo. Premieras Romanos išlaido paliepimą, kuriu uždrausta mokinti mokyklose tikėjimo. Padaryta tai neva apgynimui ne-katalikų mokinių, bet, tiesą kalbant, panaikinimui tikėjimo katalikiškoje Ispanijoje. Prieš premiero pasiūlymą kilo protestai visoje Ispanijoje.

FRANCIJA.

Francija turėjo ligišiol savo globoje Syrijos misijas. Tačiau paskutinių laikų patis misionariai meldė, kad globa būtų pavesta Italijai. Francija ketina išsižadėti savo globos.

BELGIJA.

Belgijos socialistai rengia visuotinį streiką 14 d. šio mėnesio. Laukiama,

kad išeis streikas nuo 400,000 iki 500,000 Belgijos darbininkų. Straikas tęsis (taip tikima) nuo 4 iki 5 savaičių. Dabar jau pradama rengties prie tų laikų. Maistas ir kiti daiktai jau kraunami. Dienraštis "Petit Bleu" ketina rinkti kas savaitę po 20,000 dol. straičininkų reikalams. Žinomas socialistų vadovas Vandervelde gavo nuo nepažįstamo žmogaus 25,000 frankų straičiui, o vienas flamandas ukininkas prižadėjo dovanoti straičininkams pilną vežimą bulvių.

Straikas bus keliamas tam, kad išgavus atmainas rinkimų būd. Dabar Belgijoje ne visi balsuotojai yra lygūs. Kas turtingesnis ir mokytesnis, tas turi du arba net tris balsus, o vargingesnis ir tamsesnis — tikrai vieną. Tokie dalykai labai nepatinka socialistams, nes jiems labai sunku išrinkti savo partijos žmones. Todėl jie ir kelia streiką, kad išreikalavus, idant visi piliečiai turėtų tik po vieną balsą rinkimuose. Toks streikas buvo rengiamas praeitą rudeni, bet neįvyko, nes nebuvo atsakomo prisiruošimo. Dabar ketina mesti darbą geležinkelių, telegrafo, arse-

nų darbininkai, taip pat kalnakasiai ir dirbtuvių darbininkai.

Vaistas nuo slogos.

St. Louis miesto sveikatos biuras paduoda prastą vaistą nuo slogos. Jeigu kas mano, kad gaus slogą, arba jau ją turi, privalo pasilenkti ir atsistoti, vėl pasilenkti ir vėl išsitiesti — kol kunas nesukais. Sloga tuojau pames žmogų.

Panslavai nerimauja.

Austrija įtaria, kad serbai ir černogorai gauna slapta parėmimą nuo Rusijos panslavų. Kitaip sunku suprasti, dėlko černogorai nenori klausyti visos Europos ir yra užsispyrę paimti butinai Skutari, nors gavo paliepimą nuo Europos viešpatijų atsitraukti šalin nuo tos stiprovės. Rusija Albanijos reikale eina išvien su kitomis viešpatijomis, taigi, jeigu serbai ir černogorai nenori klausyti jos paliepimų, tai matyt turi už save stiprią partiją rusų visuomenėje. Peterburge panslavai kelia demonstracijas prieš Austrijos pasiuntinybos namus, ir policijai neskyk reikėjo sunkiai pasidaruoti, kad išvaikyt susirinkusias minias.

Vanduo puola žemyn

NETIKETAS KONGRESO POSEDIS

Kelia mokestį merginoms. Vaistas nuo slogos. Kitokios naujienos.

Pakėlė mokestį merginoms.

International Harvester Co. pradėjo mokėti dirbančioms pas ją merginoms mažiausiai 8 dol. už savaitę. Pirmiau mokėdavo mažiau — 5 dol.

mesti arba numazinti. Paskutiniu laiku ėjo karštos tarybos tą reikalą tarp prezidento ir kongreso vadovų. Prezidentas Wilson'as ketina pats ateiti į kongresumą ir žodžiu ginti savo politikos.

Stritkarių kompanijos krautuvės.

New Yorko stritkarių kompanija atidarė krautuvę, iš kurios gali pirkti daiktų tikrai jos darbininkai. Ligšiol pardudama tikrai mėsa, žuvis, ir kitokie valgomieji daiktai. Toliau bus pardudamos drapanos ir kitokie daiktai. Prekės pardudamos be jokio pelno ir atsieina pirkėjams vienu trečdaliu pigiau, nekaip kitose krautuvėse. Gali pirkties iš krautuvės 25,000 darbininkų ir jų namiškių. Metinės apyvartos tikima turėti apie 250,000 dol.

Rado reumatizmo mikrobus

Ligšiol buvo manoma, kad reumatizmas atsiranda iš oro, arba nuo vėjo užputimo arba iš gėrimo — ir ta ikiri liga buvo gydoma dieta, įvairiais trynimais ir tt. Bet štai d-ras E. C. Rosenow, dirbęs Chicagoje, Rush medicinos kolegijos laboratorijose, paskelbė, jog reumatizmą gimdo ypatingi mikrobai. Jis juos radęs. Žinoma, vaisto prieš juos dar nerasta — kaip nerasta prieš džiovos ir kitokių ligų bakterijas.

Kaltina ambasadorių Wilsoną už Maderos nužudymą.

Trukmą sukėlė koks tai Luis Manuel Rojas, kurs sa kosi esąs Meksikos klonio masonų vyresniuoju, paduodamas Washington'o vyriausybei apkaltinimą, jog Suv. Valstijų pasiuntinys Meksikoje Henry Lane Wilson yra moraliai atsakomas už buvusiojo prezidento Francisco I. Madero ir buvusiojo viceprezidento J. M. Pino Suarez'o nužudymą. Rojas kaltina Wilson'ą, kad padėjo Huertai ir Diaz'ui numesti Madero nuo vietos ir paskui liepė Maderai ir Suarez'ui pasirašyti po atsisakymu nuo vietos, bet tyčia nepaėmė abiejų Suv. Valstijų globon ir tokiu būdu davė progos nužudyti abudu. Meksikoje amerikiečiai sako, kad kaltinimai esą neteisingi.

Kongreso ekstra posėdis.

Suauktas prez. Wilson'o kongreso ekstra-posėdis pra davė New York'o teisėjas sidėjo praeitą pirmadienį, Cohalan. Jo ištarmė skel-7 bal. Idomu pastebėti, jogbia, kad jeigu mergina, kupazangieji atstovai, laikyri neturi dar 18 metų, ište-dami praeitą savaitę savoka už vyro su savo tėvų žikaukusa, įsileido į vidų irnio, bet negali sutikti su samoteris, kurios emė dalyvu-vo vyro ir pametą jį prieš mą-tarybose.

Laikinės moterystės.

Kongreso uždavinio yra žiaus, turi teisę reikalaut padaryti atmainas tarifoje-nuo teismo, kad panaikintų Prezidentas nori, kad mui-jos moterystę. Teismas mo tai nuo kaikiurių įvežamųjų moterystę pertraukia — ir jau daiktų (pav. vilnų, cukrausna moteriškė gali įieškoties ir tt.) būtų arba visai nu-sau kito vyro, jei nori.

Lekcija ir Evangelija

TREČIOJI NEDĖLIA PO VELYKŲ.

Lekcija. I Pet., II, 11 — 19. — Mieliausieji, meldžiu jus, kaip ateivių ir kelevių, idant susiturtumite nuo kuniskųjų pageidimų, kurie kariauja prieš dušią; turėdami jūsų gerą apsiėjimą tarp stambeldžių, idant tuose daiktuose, kuriuose jus apkalba, kaip piktadarių, prisiziūrėdami jūsų geriems darbams, garbintų Dievą, aplankymo dienoje. Bukite tat pasidavę visokiui žmogiškui sutvėrimui dėl Dievo: Ar tai karaliui, kaip prakliniausiam, ar tai kunigaikščiams, kaip jojo pasustiesiems keršyti piktadariams, o garbinti geradariams. Nes tai yra Dievo valia, idant gerai darydami, nutildytumite paikių žmonių neismanymą. Kaip liusi, o ne kaip turėdami liuosumą už piktąbės uždangą, bet kaip Dievo tarnai. Visus paguodokite, brolybę mylėkite. Dievo bijokite, karalių garbinkite. Tarnai bukite paklusnūs ponams visokioje laimėje, ne tik tai geriems, bet ir nelabams. Nes tai yra malonė, jei kas dėl sąžinės Dievyje iškenčia vargus, kentėdamas neteisai.

Evangelija. Jon. XVI, 16 — 22. — Anuomet tarė Jėzus savo mokiniams: Neužilgo, o jau neregėsite manęs, ir vėl neužilgo, o pamatysite mane; jog einu pas Tėvą. Kalbėjo tada, kurie iš jo mokinių vienas kitam: Kas tai yra, ką mums kalba: Neužilgo, o neregėsite manęs, ir vėl neužilgo, o pamatysite mane, ir jog einu pas Tėvą? Kalbėjo tada: Kas tai yra, ką kalba: Neužilgo? Nežinome, ką kalba. O pažino Jėzus, jog jo klausinėjat tarp savęs, jog pasakiau ne užilgo, o neregėsite manęs, ir vėl neužilgo, o pamatysite mane. Ištiesu, ištiesu sakau jums, jog jūs versite o svietas linksminsis, o jūs nuliudę busite, bet jūs nuliudimas pavirs džiaugsmu. Moteriškė, kad gimdo, turi nuliudimą, nes atėjo jos valanda; bet kad pagimdys vaikėlį, jau neatmena savo sopulio dėl džiaugsmo, jog užgimė žmogus ant svieto. Ir jūs tad dabar, tiesa, turite nuliudimą, bet vėl regėsiu jus ir linksminsis jūsų širdis o jusylinksmybės niekas neatims nuo jūsų.

KRIKŠTAS.

Krikštas yra pirmas ir visyreikalingiausias Sakramentas, kuris paviršutiniui, vardan Švč. Trejybės, apmazgojimu atgimdo žmogų dvasiškai ir apvalo jį nuo visų nusidėjimų. Vadiname jį pirmu Sakramentu to dėl, kad neapsikrikštyję, nei jokio kito Sakramento negalime priimti; jis yra ir visureikalingiausias todėl,

kad niekas be krikšto negalį dangu įeiti, net jei ir be savo kaltės negalėtų Krikšto įgyti. Tas butinas Krikšto reikalingumas yra pavadintas įrankio reikalingumu.

Krikštas gal but suteiktas privatiškai ir iškilmingai. Pirmuoju būdu esti suteikiamas mirties pavojui gresiant. Tokiam atsitikime gal ir krikštyti kiekvienas. Užtenka jei jis tur intenciją atlikti bažnytinę Krikšto apeigą, paima paprastą vandenį ir lieja ku dikiui ant galvos, ištariant, tuo pačiu laiku, žodžius: **Aš tave krikštiju vardan Tėvo ir Sunaus ir Šventosios Dvasios.**

Tris yra Krikšto vaisiai: 1. Visų nuodėmių atleidimas; ne tik pradžioje, bet taip gi ir asmeniškųjų nuo dėmių ir visų bausmių prigulinčiųjų už nuodėmę; 2. Pasvenčiamosios malonės įpylimas sykiu su trimis dieviškomis dorybėmis, tikėjimu, vilčia ir meile, podraug ir su kitomis Dorybėmis ir Dvasios Šventosios dovanojimas; 3. Palieka sieloje antspaudą arba žymę, per kurią apkrikštytas tampa prisavintuoju Dievo vaikelio ir Jojo paveldėtoju, Kristaus ir bažnyčios nariu. Antspauda arba charakteris Dievo vaikelio daro apkrikštytąjį panašiu į vienatinį Dievo Sūnų ir Mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.

Krikšto vaisiai Sename Įstatyme buvo nurodyti Naamano išgydyne Iordane vandenyse (4 Kar. V.), ir ypatingai stebuklingose Jėzaus Krikšto aplinkybėse (Šv. Mat. III. 6).

Jogei Krikštas butinai yra išganymui reikalingas, todėl tėvai tur labai rūpintis, kad jį suteiktų savo vaikeliams. Kaipgi mums reik buti dėkingiems Dieviui už Krikštą, ypatingai atsiminus, kiek yra tokių kurie tos malonės neturi. Tą dėkingumą parodykime, sulgy priedermės prie Krikšto priimtos tikrai krikščioniškuoju gyvenimu.

Katalikiškos Žinios

Mirė kun. d-ras A. Civiškas. Mariampolėje mirė kun. A. Civiškas. Pirm kelerių metų jis buvo šešis mėnesius Plymouth, Pa. Platesnės žinios bus vėliau.

Bridgeport, Conn.

Labai pageidaujamas laikas priartinio. Tėvas Kazimieras teikėsi aplankyti ir šitą lietuvių koloniją. Laikė čionai šv. misijas nuo kovo 26 d. iki bal. 3-iai d. Žmonių nuo pirmo vakaro prisigrudo, o kitais vakarais tai jau naujosios bažnyčios sėdynių kaip kam neteko. Pirmiau Bridgeport'o lietuviai bent nekuri žinomi buvo, kaip cici-likučiai, vienog laikė misiją ir tie pats noriai klausė Tėvo Kazimiero pamokslų ir ramiai per visą laiką užsilaike, ką kartais kitose

vietose nepildo. Jau per misijos vidurį Nedėlioje pradėjo rinkties svetimi kunigėliai iš aplinkinių parapijų su pagalba išpažinčių klausyti. Kiek patėmėjau buvo šitie: kun. V. Varnagiris iš Brooklyn, N. Y. ir kun. A. Kodis; kun. J. Židaničius iš Amsterdam; kun. B. Žiudžius iš Elizabethport, kun. J. Inčūra iš Freeland, a., J. Ambotas iš Hartford, J. Žebis iš New Britain, P. Saurusaitis iš Waterbury ir kitų vardų nesuskaičiuoju.

Visi vietiniai lietuviai be abejo yra labai dėkingi Tėvui Kazimieriui už dvasišką peną, ką suteikė per tas 8 dienas, taip pat ir švėčiams kunigams už pagalbą.

Jonas iš Purplų.

Worcester, Mass. parapijonai patenkinti nauju klebonu, kun. J. Jakaičiu. Yra meilau budo ir su kiekvienu pašneka. Pradeda grišti ir parapiją net atšalėliai. Tikimes, kad vėl visi sueis kruvon.

A. St-kus.

Rockdale, Ill. Čia lietuviams leista jau keli metai tverti parapiją. Bet kunigo nagaunant, vis nieko negalima buvo padaryt. Dabar musų klebonu paskirtas kun. K. Zaikauskas ir atvažiuoja pas mus retkarčiais iš Waukegan'o, kur pavaduoja kun. M. Krušą, išvažiuosį į Europą. Rockdaleje ir šalime Jolietėje yra 57 lietuvių šeimynų—daugiausiai nuo Ramygalos, Kauno gub. Viso dušų drauge su lenkais ir kitokiais svetimtaučiais parapijoje yra apie 1500.

Kun. K. Prapuolenis Rymė. Kapelionu prie šv. Stanislovo bažnyčios Rymė tapo paskirtas kun. kanau-ninkas Kazimieras Prapuolenis. Toji bažnytelė yra prie šv. Stanislovo įstaigos neturtingiems keleiviams Rusijos valdiniamis šelpiti ir yra Rusijos valdžios ausravybė. Kas turi Rusijos pasportą, o negali pats išsimaitinti, tas gauna toje įstaigoje veltui prieglaudą septynioms dienoms.

Šv. Kasimiero diena. Rusijos vyriausybė leido Vilniaus ir Gardino gub. mokiniams švėsti šv. Kasimiero dieną 4 kovo, bet užtai šv. Stanislovo dienoje, 7 geg. turės eit mokyklon.

Paliuosavimas nuo pasninko Lietuvoje. Vilniaus vyskupijos katalikai gavo iš Šventojo Tėvo gana plačią dispensą arba paliuosimą nuo pasninko dešimčiai metų pradėdant nuo 1912.

1) Ta dispensa visiems, kurie panorės ją naudotis turėdami tam tikrų priežasčių, leidžiama visų metų pasninko dienomis valgyti iškočiai kelis kartus per dieną.

2) Gavėnioje leidžiama visais sekmadieniais valgyti mėsiską kelis kartus per dieną. Gavėnios pirmadienis, antradienis ir ketvirtadienis leidžiama valgyti mėsiską vieną kartą per dieną, vadinas, jei mėsiską buvo pietums, tai pusryčiai ir vakarienė turi buti pieniški arba visai sausai. Gavėnios trečiadi-

niais, penktadieniais ir šeštadieniais leidžiama valgyti pieniską, išskyrus tik Didįjį penktadienį, kurią tai dieną reikia pasninkauti sausai.

3) Leidžiama valgyti pieniską: visomis metų burtainio dienomis, Advento trečiadieniais, visais vilijų dienais, išskyrus tik vieną Visų Šventųjų viliją, kurią reikia pasninkauti sausai. Be to, leidžiama valgyti pieniską visus penktadienius išskyrus Didįjį penktadienį.

4) Leidžiama valgyti mėsiską kelis kartus per dieną: šv. Morkaus dieną ir vyriausiomis Viešpaties Jėzaus ir Panelės Švč. šventėmis, jei jos išpultų pasninko dieną. Tokios šventės yra: Kalėdos, Naujieji Metai, Tris Karaliai, Grabnyčios (vasario 2.), pirmosios ir antrosios Žolinės (raugp. 15 ir rugsėjo 8 d.) ir Nekalto Prasidėjimo šventė (gruodžio 8 d.). Vadinasi jei tos šventės išpultų pasninko dienomis, tai galima nebesninkauti, bet valgyti mėsiską.

5) Leidžiama valgyti mėsiską visų metų šeštadieniais, išskyrus gavėnios šeštadienius, kuomet galima valgyti tik pieniską; jeigu kurį šeštadienį išpultų kokias nors viliją, galima valgyti tik pieniską; gi jeigu šeštadienį išpultų Visų Šv. vig. reikia tuomet pasninkauti sausai.

Visas tas dienas, jeigu kas norėtų naudotis Šventojo Tėvo dispensa, gali valgyti pieniską ar mėsiską nesiklausęs savo klebono.

Worcester, Mass. Nuo mėnesio laiko musų parapiją turi apėmęs kun. J. J. Jakaitis — didelis blaivininkas ir uolus darbininkas bažnyčios ir visuomenės dirvoje. Parapiją jis rado didelėje netvarkoje; bažnyčia pirmiau budavo apytustė — dabar jau ačiū Dievui, jįnai esti prigrusta per du kartus šventadieniais. Savo darbą kun. J. J. Jakaitis pradėjo iš pamatų. Atėjęs tuojau pirmą savaitę davė rekolekcijas moterims, antrą — vyrams. Visomis dienomis žmonių buvo pilna bažnyčia. Kun. J. darbavosi visą laiką be pailsio: sakė pamokslus, laikė pamaldas, klausė išpažinties nuo penktos valandos ryto iki pirmos valandos nakties.

Be to, jis suorganizavo moteris ir merginas į draugijas — moteris — į šv. Onos dr., merginas — į šv. Marijos Dukterų dr. Netrukus ketina suorganizuoti vyrus ir vaikus, taip pat su tverti blaivybės draugiją.

Antanas Laukaitis

Lietuvių bažnyčia Sugar Notch, Pa. Per didelius vargus ir bėdas galų gale nupir kome bažnytelę ir pavadiname ją šv. Petro ir Povilo Dr. šv. Petro ir Povilo parapija. Kovo 25 d., vadinasi Velykų trečią dieną, pirmu sykiu įėjome į vidų ir pamaldas ten turėjome. Mišias atlaikė kun. J. Karasakaitis iš Piltstono, o kun. J. Šiupšinskas iš Wilkes-Barre pasakė pritaikintą prie aplinkybių pamokslą. Wilkes-Barre vargonininkas p. J. Stulgaitis atsi-žė savo chorą ir dailiai pagiedojo 'Pulkim ant kelių'.

Bažnytelė stovi prie Main gatvės. Pirkome ją nuo presbyterionų už 200 dol. Pataisymai atsiėjo 1000 dol. Dr. šv. Petro ir Povilo parapija 1500 dol., savo turėjome 500 dol., o pataisymams surinkome pinigų nuo žmonių. Viskas jau užmokėta. Atvažinėti sekma-dienais prižadėjo kun. J. Šiupšinskas iš Wilkes-Barre, Pa. **Komitetas.**

Jieško kunigų. Lietuviai kunigai reikalingi šiose vietose: Norwood ir Haverhill, Mass (Bostono vyskupijoje) ir Shamokin'e, Pa. (Harrisburgo vyskupijoje). Be to, susitvėrė parapijėlė Sugar Notch, Pa., Pennsylvanijoje (Scranton vyskupijoje).

Kelionė. Gavome nuo kun. M. Krušo žinią, jog laive gavęs gerą kajutą ir rades dar du kitu kunigu. Vienas jų italas, kalba gerai angliskai. Kunigai galėsi laikyti mišias kasdien. Kun. Kr. ketina sustot Gib-raltare, Algieri ir Neapoliuje. Rymė užtruks 3 savaites. Iš ten važiuosias į Krokuvą, Varšuvą, Vilnių, Kauną ir į tėviškę.

Harvey, Ill. Kovo 29 d. buvo šv. Juozapo parapijos baltus. Uždirbta 100 dol. su viršum. Parapija čia tik trečias mėnuo, kaip susitvėrė, o pinigų turi jau 400 dol. suviršum. Pradžioje labai gerai sekasi.

Miestelis čia nedidelis. Lietuvių apie 40 šeimynų, o pavienių kita tiek. Merginų irgi pusutuzin. Uždarbiai nuo 2 dol. iki 4 dol. dienoje.

Yra šv. Juozapo draugija. Tapo įkurtas Pašalpos Klubas.

Blaivininkas.

Suvalkų gub. statistika. Suvalkų gub. 1910 m. buvo 648,709 gyventojai, tame skaičiuje lietuvių 344,805 rusų 24,080 lenkų 125,002, žydų 75,060. Iš 169 mokytojų penkiuose lietuvių pavietuose 111 buvo lietuvių.

Ištremtieji. Iš Vilniaus ištremti administracijos kelių už neistikimybę: inž. Domanskis, darbininkai Tiškevičius ir Golubovičius — Piečoros apygardon; lenkų laikraščių bendradarbis Eideukevičius — užsienim. Gudų savaitraščio "Socha" sekretorius Sokolovski tapo išvežtas trejiems metams į Astrachanės guberniją.

Numatoma be vietos. Vabalninkų parapijoje Panevėžio apskrityje buvo atsitikimas, kuris labai charakterizuoja lietuvių sodžiaus būdą. Jis rodo, kokie musų žmonės tebėra beširdžiai. Buvo taip: mirė staigu žmogus, o parapijonas, išgirdęs, kad jis miręs ne savo mir-tim, buvo užsispyręs neduoti laido kapuose, nors buvo leidęs ir kunigas. Apie tą atsitikimą štai kaip rašo musų korespondentas:

Jasinskiškių kaime (Vabalninko parapijoje) ilgą laiką gyveno nuomininkas Stukas. Musų apylinkėje nuomininkai dažnai kilnodamiesi iš vienos vietos į kitą nepildo daug tokių pri-dermių (ypač bažnyčios), kurias pildo nuolatiniai gyventojai. Taip darė ir Stukas: gyvendamas jis netaisė kapų, laikydamas tą pri-dermę nereikalingą jam našta. Štai jis netikėtai staigiai miršta. Jo kaimynai neprima laidoti savo kapuose, kam jis gyvas nepadėjo taisyti kapų. Tada namiškiai kreipėsi į Vabalninko kleboną prašydami leisti palaidoti nabašninką parapijos kapuose. Klebonas sutiko palaidoti vasario 18 dieną. Tik nei iš šio nei iš to kilsta kalbos, kad Stukas ne miręs, bet pasikoręs. Sukruopoj sujudo miestelio bos ginti šventos vietos nuo pakaruoklio. Išgirdusios, kad klebonas sutikęs laidoti nabašninką Vabalninko kapuose, jos paleido kalbas, kad klebonas už pinigus sutikęs printi pakaruoklį šventojo vietos. Klebonas, išgirdęs tas kalbas ir norėdamas iširti tiesos, sukvietė nabašninko tarnus ir artimus žmones, kurie, prisiekę, pripažino, kad Stukas miręs gražia mirtim. Bet bobos nesiliovė bruzdėjusios. Taip bebruzdant, ateina laidojimo diena. Suvažiuoja giminės, kaimynai, ir prasideda iškilmingos pamaldos bažnyčioje. Tik štai pasigenda, kad koplyčioje nebėra nabašninko kuno. Giminės ir visi žmonės, išsigandę, bėga į koplyčią, mato — tikrai nebėra nabašninko. Ima klausinėti, kur kas kaip, ir sužino, kad bobos, paėmusios kuną, nudukenusios jį per 7 varstus į to sodžiaus kapus, kur jis gyveno, ir pavertusios patvory. Nuvažiuoja ir tikrai ten randa. Paskui vargais negalais vėl nabašninką atvežė į Vabalninką, davatkos buvo vėl užsispyrusios neduoti laido parapijos kapuose, bet jas suvaldė sargybiniai. Už tokių savo atkaklumą kelios užsispyrėlės gavo pasėdėti šaltojoje. Reikia pažymėti, kad prie tų bobų buvo prisidėję ir keli vyrai.

"Viltis"

Lietuvių Mokslo Draugijos metinis susirinkimas bus šimet Vilniuje 18-20 birželio. Komitetas mel-džia, kad referatai arba bent jų turinys būtų atsiųsti Valdybai kuoveikiausiai. Draugijos adresas yra: Vilnius, Lydos gat. 7.

Vasario mėnesyje į draugiją įstojo: Kazys Baltrušaitis, Petras Šniukšta ir kun. d-ras J. Steponavičius.

Pasiskundė Senatui ant švietimo ministerio Kasso. "R. Molva" rašo sužinojusi, kad iš Vilniaus mokslo apygardos esąs paduotas skundas (su daugeliu parašų) Senatui. Pasirašiusieji skundžiasi, kad švietimo ministeris Kasso savo valia panaikinęs balandžio 17 d. 1905 m. įsakymą apie tikybos toleranciją. Tame įsakyme labai aiškiai pažymėta, jogei visose mokyklose nepravoslavų, kitų krikščionių religijos privalo mokyti tikėjimų kunigai ir ta

kalba, kuri mokiniams prigimta. Praktikoje pati mokyklų vyresnybė pradėjusi spręsti, kuri kalba turi buti prigimta mokiniams; dėl tos priežasties ir kilę daugybė nesupratimų.

Ministeriui Kassai nepatikus toks 1905 m. įsakymo aiškinimas, todėl jis išleides cirkulėrą, kuriame nurodyta, kad jei mokytojai, kurie moko kitų krikščionių religijos, nesupranta gimtosios mokinių kalbos, tai religijos mokslas turi buti vedamas valstybės, tarant rusų kalba. Be to, Kasso liepęs šiai ar taip pasistengti, kad tas cirkulėras būtų tiksliai išpildytas.

Galų gale religijų tolerancijos įsakymas Vilniaus mokslo apygardoje visiškai nustojęs savo tikrosios vertės.

Štai dėl to mokinių tėvai skundu kreipėsi į Senatą ir prašo panaikinti Kassos cirkulėrą.

("R. M." 27-II).

Tautų politika ir rusų lenkų santykiai. Prancūzų politikai nori pakalbinti rusų politikus, kad jie pasirūpintų pagerinti rusų santykius su lenkais. Tų santykių pagerėjimas esą sustiprintų Rusijos padėjimą politikoje. Tose santarvės derybose dalyvautų ir Vatikanas, su kuriuo dabar prancūzų diplomatiškai geruoju gyvenanti. Tam sumanymui neprieštaraujanti ne tik Rusija, bet ne Austrijos lenkų konservatoriai aristokratai. Galicijos lenkai taikintysi greičiau su Rusija, kaip su ukrainiečiais (rusiniais), su kuriais jie nesutaria ne tik politikos, bet ir visuomenės reikaluose. Prancūzų politikų planas radęs pritarimo ir Rusijos politikų tarpe, kurie sutiktų duoti Lenkijai net savyvaldybę. Jei dar toliau patversią intenciją Rusijos santykiai su Austrija, tai netrukus, esą, pradėsiant vyksti tas santarvės sumanymas Daugiau, sako, ne tik Rusijos, bet ir Galicijos konservatoriai lenkai esą priešingi šiokiems ar tokiems užgriebiamiesiems lenkų visuomenės siekiams užpulti Rusiją; jie esą tos nuomonės, kad tik rusų lenkų obalsis turėtų buti ne rusų ir ne Austrijos, bet tik lenkų politika. Todėl išimtingieji Galicijos politikai visai negeidžia, kad lenkai būtų Austrijos atspara prieš Rusiją. Tą sensacijos žinią, — "Riečė" pažymi, — paleidęs iš Vienos "Frankfurter Zeitung" korespondentas. "Viltis"

Dzinsos parapijoje. Viln. gub., yra penki lietuvių sodžiai: Vaikuva, Bielonijs, Baršučyna, Tedosova ir Vasilionkiai. Gyvena juose ateiviai iš Kauno gub. ir kitų Vilniaus gub. vietų.

Samaroje. (Rusijos gelmėje) esama pusėtinai lietuvių būrelis, net inteligenti. Visi miega giliu tautiniu miegu.

Manifestas rusų kalba. Atėjus 300 metų sukaktuvėms Romanovų giminės viešpatavimo, buvo liepta skaityti caro manifestą Lenkuose ir Lietuvoje rusų kalba. Manifeste įžeista katalikų bažnyčia ir lenkus.

Belaukiant karės. Rašo iš Lietuvos, jog ukininkams, kurie gyvena arti plento arba geležkelio, įsakyta uoliai dabort telegrafo stulpų. Kai kuriems kaimams, ypač tiems, kurie guli šalia geležinkelio, liepta tuojau kraustyti, jei vyriausybė lieps. Ukininkai turi turėti priemonę ir furmankas. Jei neužteks vyrų, tai prie arklių turės stoti moteris.

Krokuvoje universiteto lektorius Z. A. Gerbauskas skaitė apie lietuvių rašytojus, dainas, papročius, liaudies šokių, pasakas ir tt. Klausytojų buvo daug. P. Gerb. skaitė lietuviškas dainas ir tuojau vertė jas į lenkų kalbą.

Knyga apie Čiurlionį, Peterburge išėjo rusų kalba su rašytoja B. A. Lemanu knyga vardu "Čiurlionis". Pirmoje knygos dalyje kalbama apie dailę ir Čiurlionies paveikslų svarbą; antroje aprašytas Čiurlionies gyvenimas. Idėta taip pat 24 paveikslų fotografijos. Prieš tekstą idėta VI. Solovjovo eilės.

KORESPONDENCIJOS.

DUQUESNE, PA.

Kovo 24 d. S.L.R.K.K.A. 105 kuopa surengė prakalbas. Prakalbų tikslas buvo išrodyti Susiv. naudą ir paraginti lietuvių rašyties prie lietuvių katalikų Susivienijimo. Kun. S. Čepanovis parupino tris kalbėtojus, atgabeno iš Homestead'o porą tuzinų vaikų, kurie gražiai padainavo keletą dainelių, pašoko "suktinį" ir aguonėlę, Dvi mergaitės, regis, abi tikros seserės, gambiai deklamavo. P. Paulauskas iš Verona, Pa. pasakė monologą: "Sundaktaris". Kalbėtojas buvo P. Tumasonis iš Homestead, Pa., p. J. Pikutis, šv. Vincento Seminarijos, Beatty, Pa. auklėtinis ir kunigas A. Jurgutis iš Elzort, Pa. P. Tumasonis kalbėjo gana ilgai, tik labai tyliai, be jokio gyvumo. Jojo prakalba turininga būtų padariusi gerą įspūdį ir klausytojus, jei būtų pasakyta balsiau ir gyviau. P. J. Pikutis norėjo šitą filosofiją visi jam nepavyko. Kalbėjo trumpai, stigo matyti prisiruošimo. Neprisiruošusiam nepatarčiau jaunam auklėtinui užimti kalbėtojo vietos, nes labai neskanu darsi klausytojams. P. J. Pikutis gana liūsoai moka užsilaukti kalbėdamas, galėtų būti neblogu oratorium, tik reikia daugiau po dirbtį. Kun. A. Jurgutis patarė pri gulėti prie Susivienijimo, ypač prie trečiojo skyriaus, kuriame mokama 500.00, idant tokiu būdu gyventi ne vien sau, bet ir saviesiems. Žmonių buvo gana daug. Inėjimas buvo dykai.

L. Jonas.

Londonas, Anglijoje.

Londono jau kelinti metai gyvena d-ras V. A. Matišius, lietuvis. Kiek esu ištyręs, tai pagirtas daktaras. Jis būna prie ligoninės ir gyvena tokioje Lon-

done dalyje, kur visai mažai lietuvių. Taigi ligoje sunku prie jo kreipties. Mūsų šaliai priversti yra eiti pas žydus. Bet jeigu d-ras Matišius apsigyventų tarp savųjų, tai gal lietuviai ir galėtų jį užlaikyti.

Pradžioje gavėnias atvažio iš Šveicarijos kun. A. Dailydė klausyt velykinės išpažinties. Kun. D. ir per niai pavadavo mūsų kleboną K. Matulaitį, kuomet šis buvo Lietuvoje. Kun. A. D. dar jaunais, bet labai darbštus tautietis. Londone visiems lietuviams įtinka be nuomonių skirtumo.

Pašalpinės draugijos šv. Kazimiero iškilmė atsiliko 9 kovo lietuvių klube. Žmonių abiejų lyčių buvo pilna, net sėdynių pritruko. Inėjimas vyrams buvo 6 penai, moterims 3 penai, vaikams uždyk. Iškilmės pirmininku tapo vienu balsu išrinktas svečias kun. A. Dailydė. Atidaręs kun. A. iškilmę, pirmiausiai pagiedota tautos hymną. Tuojau p. V. Barulis nupasakojė draugijos "Vienybės" istoriją ligi susivienijimo. P. saka buvo įdomi: Kalbėtojas palietė ir parapijos įsteigimą Londone, kovą su lenkais ir tt. Gaila, kad apėjo nepaminėjęs kun. A. Talmonto, kurs ir gi nemažai pasidarbavo Londono lietuvių parapijoje. Buvo jis čia bada 2 ar 3 metus. Jis daug kovojo su lenkoma niais ir nemažai sudrutino lietuvių dvasią. Po p. Barulio deklamavo P. Bulevičius, Sinskenė ir kiti. Po jų kalbėjo P. A. Sinskus ir ragino publiką aukoti, tautos reikams. Pats paaukojo 10 šilingų. Aukojai ir kiti — vyrai ir moteris su merginomis. Buvo rašomi aukotojų vardai ir pavardės. Kiek surinkta, neteko sužinoti.

Pabaigoje ilgai ir rimtai kalbėjo apie Lietuvą ir lietuvių darbus kun. A. Dailydė. Savo kalboje jis papieikė šviesius intencijas už apsilėidimą. Galop kalbėjo vietos klebonas kunigas K. Matulaitis. Iškilmė labai gražiai nusisekė.

Kalnavertis.

KENOSHA, WIS.

Nesmagios čia naujienos. Vienas lietuvis tapo patupdytas šaltojon už dešrų vogimą iš I. Petkevičiaus valgomųjų daiktų krautuvės. Vienas smuklininkas, nors be rankos, bet ėmė mušti savo pačią. Šoko juodu skirto bartenderis. Tuo tarpu moteriškė už kažgeros — ir apdaužė vyrą iki kraujo. Tas nuėjo į policiją ir nagi maldauti, kad uždarytų jo smuklę ir paliuosutų jį nuo bartenderio. Reikalas nuėjo teisman. Bartenderis užsimokėjo pabaudą du sykiu, o smuklininkas palydė, kuriam mokama 500.00, idant tokiu būdu gyventi ne vien sau, bet ir saviesiems. Žmonių buvo gana daug. Inėjimas buvo dykai.

L. Jonas.

PHILADELPHIA, PA.

Apie moksleivius. Jų paskaitos. Paskaitos netikusios.

Manau, kad kiekvienas, kurs skaito laikraščius, galėtų juose rasti šitą apie Philadelphia studentus. Gal skaitytojai norės arčiau susipažinti su šio miesto lietuvių moksleiviais, jų organizacijomis, veikimu ir kitokiais dalykeliais?

Paduodu truputį žinelių. Yra čia lietuvių studentų kuopelė, kuri pasivadino "Meteoru". Jos tikslas — platinti apšvietą tarp lietuvių, rengti paskaitas, prakalbas, kelti teatrus ir koncertus, taip pat užlaikyti lietuvišką dvasią savo tautiečiuose. Tikslas gražas — bet kaip prie eina, pamatysime žemiau.

Pirm dviejų metų Philadelphiaje nebuvo girdėt apie lietuvių studentus. Bet štai atvyksta A. Dambrauskas (dabar Pennsylvanijos universiteto medicinos studentas) ir E. G. Klimas (medicinos stud. Temple universitete). Ir kas pasirodo? — Gi, kad Philadelphiaje yra apie dvidešimt studentų, tik kiti kito ne pažįsta, apie kiti kitą nieko nežino. Dauguma jų Amerikoje gimę ir augę, laiko save amerikiečiais, prie lietuvių nenori prisipažinti. Anodu moksleivių dirba tarp studentų, traukia juos kruvon, tvėria kuopą.

Pasirodo Philadelphiajos padangėje "Meteoras".

Drįstu čia pastebėti, jog moksleiviai gal turėtų nemažą intaką ir visuomenę. Bet reikia, kad toji intaka būtų gera, naudinga.

Ar Philadelphiajos moksleiviai turėjo ir turi gerą intaką ir visuomenę?

Kaip sakiau, čia studentų apie 20. Jie rengia vakarus beveik kas sekmadienį. Tuose vakaruose pasislyti tikti PP. Dambrauskas ir Klimas; kiti studentų, taip kaip nėra.

Buvo paskelbta, kad kiekvieną vakarą bus kitokio žmogaus paskaita. Pasirodė gi, kad visą paskaitų seriją atliko anodu studentu. Tiesa, vieną paskaitą turėjo kitas žmogus, bet kad kili diskusijos, tai pirmuolu du varė visus ginčus: vienas davinėjo klausimus iš publikos, o kitas atsakinėjo nuo estrados. Toks pasielgimas tik suerzina publiką.

Kovo 23 d. A. Dambrauskas laikė paskaitą temoje: "Tropizmas". Buvo tai filosofinio klausimo gvildeinimas. Prelegentas stengėsi kiek galint išsireikšti populiariai, bet matyt buvo tatau sunku padaryti, nes girdėjome svetimų žodžių, kaip: ultra-spinduliai, heliotropizmas ir tt. Jis kalbėjo apie dvi teorijas: intelligentią ir tropišką. Pavyzdžiui paėmė žmogų, kurs eina valgyt: ar dėlto, kad protas liepia jam imti maistą, o gal valgis traukia jį prie savęs (tropiška spēka)?

Tropiškoji teorija be abejo tinka augalų ir žemesniųjų gyvių judėjimui.

išaiškinimui. Pav. saulės žolės gręžiasi vis prie saulės, baltos kraujo celesės skubina į vietą, kur atsi-randa mikrobai — bet ar šemiški elementai verčia žmogų daryt butinai taip, kaip lyg būtų jų valia? A-bejoju. Pav., lauke gražu, traukte traukia eit pasi-vaikščiot. Bet aš turiu sėdėti prie knygos, uriu mokyties. Aš pasilieku namie ir kiunusi iš nuobodžios knygos. Kas mane užlaikė namie? Ne kas kit, kaip tik protas, kurs liepė man atlikti savo priedermę. Ir pats prelegentas gal gale pripažino, jog žmogui daugiau inteligentiška teorija, ne-kaip tropiškoji.

Kitą sekmadienį, kovo 30 d., p. E. G. Klimas laikė paskaitą temoje "evoliucija". Smagus klausytis žmogus, kursai žino, ką jis šneka. Bet apsaugok Viešpatie nuo prelegento, kurs nesupranta tų daiktų, kuriuos imasi aiškinti. P. Klimas visados griebiasi už tokių dalykų, apie kuriuos pats mažai nežino. Kad ir su ta evoliucija! P. Klimas savo paskaitoje išvedė, kad žmogus yra bedžionės brolis, ir pasakė, kad jam evoliucija esanti taip aiški, kaip kepta bulvė. Matyt, kad buvo aiški, nes pradėjęs aiškinti apie gyvybės pradžią, ėmė braidžioti, kaip vėžys miltuose, ir niekur negalėjo išlipti. Vis tai dėlto, kad norėjo klausytojams paaiškinti iš knygutės, kurią buvo ką tik perskaitęs, bet kurios ir pats matyt nesuprato.

Paskaitos tikslas buvo parodyt (kaip tai p. Klimas pasakė), buk žmogus nėra sutvertas, bet esąs išsiplėtojęs, kaip ir kiti gyvuliai, tik išėjęs ant augštesnio laipsnio, nekaip bez džionės.

Ne be reikalo pabaigoje A. Dambrauskas pasakė publikai: Prelegentas tamstoms išaiškino viską apie žmogų, tik užmiršo pasakyti, kaip žmogus uodegą pametė".

Gaila, kad jauni vaikinai ir patis klaidžioja ir kitus klaidina. Reiktų žmoneis, i tokias paskaitas einant, apsigikluot kriticismu, išaugšto pasiruosti žiurēt ir prelegentų žodžius kritiškai.

Studentas.

PRANEŠIMAS

Apie siuvėjų straiko užbaigimą.

Pereituose lietuviškuose laikraščiuose numeriuose buvo pranešta apie New York — Brooklyn rubsiuvių straiko laimėjimą, bet tenai daugiausiai buvo kalbama apie straiko laimėjimą tik New Yorke, o apie užbaiginį straiko Brooklyn, beveik nieko nebuvo minėta, nes iki paskutiniam laikui mažai dar buvo galutinai susitaukusį darbininkų su darbdaviais. Dabar galima aiškiai pasakyti, kad New Yorke ir Brooklyn straikas laimėtas.

Dabar mes visi esame linksmi iš šito straiko laimėjimo; dabar mes aiškiai pamatėme, kad mūsų prieštai kapitalistai liko apgaleti: po tiek nemiegotų naktų, tiek iškentėję šalčio ir al-

kio laike trijų menesių karštos kovos už pagerinimą savo buvio galop mes vėl nuėjome į dirbtuves; bet nuėjome, kaip pergale tojai — linksmi ir su vil-timi, kad mūsų gyvenimas ateityje liks geresnis, malonesnis.

Taip, mes iškovojoje tą, ko reikalavome: New York warehouse, kaip jau pirmiausia buvome minėję, 53 val. darbo savaiteje ir brokesties pakėlimą; mes Brooklyn lietuviai laikėmes ilgai ir nepasidavėm darbdaviams — kontraktoriais kol jie nepripažino uniją ir 50 val. savaitės darbo ir 2 dol. pakėlimo mokesties (algos) savaitėje.

Nors mes tiek kentėjome nuo šalčio, bado ir žiaurios policijos kuri, nesigailėjo savo buožių, stengėsi visai mus persekioti ir trukdyti mūsų darbui, vienok mes parodėme savo tvirtumą, nes, nežiurint ant tų visų trukdymų, laikėmes tvirtai vienybėje iki tol, kol nepasiekėme to, ko mes visi troškome išsaukę šitą straiką.

Draugai-darbininkai, kurie dar stovite tose pačiose eilėse, ant to paties kovos lauko straikite kituose miestuose, mes New Yorko ir Brooklyn rubsiuviai linkime jums greito straiko išlaimėjimo, o kol kas energijos tęsti tą kovą ir laikyties vienybėje ateityje. Jei nenusileisite ir laikysitės toliau, tai be abejonės ir jų su kova bus laimėta, o mes laimėję dabar straiką, jų su neužmiršime ir paduosime jums paramą.

Dabar mes, brooklyniečiai, atsižvelgiame į jus, draugai-darbininkai, kurie mus šelpėte ir tvirtinote mūsų dvasią bei energiją, aukaudami pagal savo išgalės, kurie prisidėjote prie mūsų kovos išlaimėjimo ne tik medžiagiškai, bet ir dvasiškai, morališkai; mūsų išlaimėjimas daug prigulintų mūsų kovą, užtai gi mes pasistengsime, jums atsilgyti. Be jūsų bei visuomenės pagalbos mes jokių būdu nebūtume ištesėję išlaimėti šitą kovą — tik su paaukotais centais, kurių per daugumą susidėjo geroka kruva, mes galėjome pasekmingai vesti taip ilgą kovą. Taigi, vardan visos strai-kavosios minios, tariame visiems aukotojams bei šelpėjams širdingą ačiū.

Toliau, turim išsireikšti taipgi didžią padėką visoms lietuviškų laikraščių redakcijoms bei administracijoms, kurios aukavo savo laikraštį kovojantiems strai-kieriams ir tuomi tvirtino jų energiją, suteikė jiems žinias, stengėsi apšviesti jų protą; vienu žodžiu, laikraščiai, panašiai gerai motinai, kuri rūpinosi apie savo vaikelius, rūpinosi apie mus, strai-kierius rubsiuvius, ir stengėsi suteikti tą, kas butinai reikalinga susipratusiame darbininkui laike straiko.

Buvo aukojami kas savaitę šitie laikraščiai: "Vienybė Lietuvininkų" — 345 egz.; "Keleivis" — 450 egz.; LSS. 19 kuopa aukojė "Kovos" 200 egz.; "Laisvė" — 200 egz.; "Lietuva" 200 egz.

zempliorių; "Katalikas" — 200 egz.; "Draugas" 50 egz. Tai buvo gausi auka, už kurią visi strai-kavusieji išreiškia laikraščių savininkams bei leidėjams ku-širdingiausią ačiū.

Turime neužmiršti padėkavoti mūsų labdarininkams bei mielaširdininkams lietuviams, kurie, atjausdami mūsų vargus ir matydami, kad mes nekaltai buvome areštuojami ir kankinami, stengėsi mus išimti iš kalėjimo, vargo dėlei mūsų, važinėdami po teismus ir stengdamiesi palengvinti sunkų mūsų padėjimą — taigi visiems jiems tariame širdingą ačiū.

Taipgi tariame širdingą ačiū mūsų labdarininkams ir veikliams vietinio strai-ko vedimo Komiteto nariams, kurie, be abejo, darbavosi labai daug ir vedė tvarką kuopuikiausioj formoj, idant nepakryptų ta mūsų kova į blogąją pusę, bet liktų užbaigta su didžiausia mums nauda.

Galop turime atminti, kad mūsų lietuvių organizatorius arba mūsų unijos 54 ir 58 skyrių delegatas Juozas Augunas rupinos ir darbavosi begyje viso strai-ko, kiek tik galėjo, pašvesdamas tam dienas ir naktis. Jis ramino straikuojančią minią, palaikė visur tvarką, suteikė įvairias žinias bei informacijas, davė kiekvienam patarimus ir nurodymus, ir rodė strai-kieriams kelią, kuriuom eidami galėtų išlaimėti strai-ką. J. Augunas yra žmogus nepaperkamas — jį negalima suvilyti bei primasinti pinigais: jis visad veikia ne dėl savo asmens labo, bet dėl labo visuomenės, dėl labo darbininkų klasės; jis neparsiduoda taip, kaip mūsų centrališkos valdybos pirmininkas T. Richert, kuris už pinigus susidraugavo su kapitalistais, nuskriausdamas visus darbininkus.

Ir abelnai mūsų delegatas J. A. kiek galėdamas rupinosi unijos reikalais ir visomis pajėgomis stengėsi palaikyti visame kame tvarką, kaip geras uktveris savo ukeje. Jis, stačiai kalbant, yra pilnai pasišven-tęs dėl unijos ir mūsų labo; kur ką girdėjo, — gerą ar blogą, nieko neslėpė, bet viską aiškino ant sisrinkimo strai-kieriams. Net kontrakteriai sakė darbininkams, kad atleistų delegatą J. Au-

guną iš unijos ir delegatystės, o jie visi pasirašysiant sutarimo (agreement). Darbininkai — strai-kieriai per susirinkimą vienbalsiai nutarė, kad J. A. tur likti unijoje, kad jokių būdu jo negali atleisti, kaip gero organizatoriaus ir darbininkų tikro draugo. Kad jo mes ir neatleidome, vienok kontraktoriai pasirašė. Straikas visgi liko pabaigtas ir laimėtas. Taigi, delegatui Juozui Augunui už jo nenuilstantį darbavimosi darbininkų labui tariame širdingą ačiū.

Presos Komitetas — Jos. Lapinskas, Juozas Čižius, V. Šibanauskas. 101-3 Grand St., Brooklyn, New York.

SCRANTONO BAŽNYCIA

Pirmoji Balandžio diena ima kartais ir suvilioja. Štai kad ir su Scrantono lietuviškos bažnyčios byla. Daug metų jau jinai velkasi ir šiemet pavasaryje jau ketvirtą kartą buvo nukeliavusi į Philadelphiajos Supreme Court'ą. Ir štai kaip syk pirmą dieną balandžio Scrantono laikraštis "Tribune" tokią skelbia žinią: "Šv. Juozapo bažnyčios byla Supreme Court'o atmes-ta, injunction nuimta, bažnyčią gal buti naudojama ir nekatalikiškoms pamaldoms". Tokią žinią katalikai išskaitę nuliudo, bam-biziniai pradžiugo. Ką gi beveik; verksi ar neverksi vistik tiek nieko nelaimėsi; Juk Court'o nusprendimas išdėstytas aiškiai. "Ket-virtu syk jau Supreme Court'as nuverčia žemesnio Court'o nusprendimą šv. Juozapo lietuvių bažnyčios dalyke. Tris kartus jis išreiškė, jogei žemesnysis Court'as klysta paliepdamas trustee'ams perduoti bažnyčią Vyskupui, kaip jos trustee'sui, ir kad neteisingai, šiame ketvirtame atsitikime, uždučio injunc-tion ant bažnyčios, kad ne-daleisti joje kitokių pamal-dų kaip tik katalikiškų. To dėl i šį ketvirtąjį atsitikimą supreme Courts taip žiuri: norėtų paimti savo globon žmonių savastį, kurią valstija savo įstaty-mais palaiko yra tai kėsini-ties apėiti įstatymus. Iš kitos pusės uždrausti inter-diktų pamaldas bažnyčioje, ar tai neutulintimas bažnyčios nuo pirmojo tikslu kuriam buvo paskirta, kaip ir kad leidžiant laikyti pa-maldas kitiems žmonėms ne prigulintiems prie tos pačios bažnyčios".

Tečiau vyskupo advoka-tai atsakė, kad jie nieko ne veiks, kol neturės Supreme Court'o opinijos savo ran-kose ir jos neapsvarstys.

Tuo tarpu atėjo 6 d. bal., t.y. Nedėdienis. Šliupiniai su Mickevičium, proga pasinaudoję, įsilaužė į bažnyčią. Supreme Court'o opi-nija atėjo tik nedėlio po pietų, kurioje tarp kitko pasakyta, kad, ar žmo-nės per interdiktą prie-žastį apėjo bažnyčią ar ne, ar jos išsižadėjo ar ne, Supreme Courts nesprendžia; skundikai jei nori turėti bažnyčią atidarytą tesikreipia prie savo bažny-tinės valdžios.

Po sumai buvo šv. Juo-zapo parapijos katalikų mitin-gas ir nusiuntė delegatus pas J. M. Vyskupą prašyti nuimti interdiktą nuo bažnyčios.

Mickevičius su sėbrais vėl gaus injunction už perdide-lį savo apetitą.

Vis-tas.

"DRAUGAS"

geriausias laikraštis
Užsirašyk Jį!

LITHUANIAN WEEKLY DRAUGAS [THE FRIEND]

Published Every Thursday
Lith. R. C. Priests' Ass. --- Publishers.
2634 West 67th Street, Chicago, Ill.
Telephone Englewood 9611

In all Communications must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67TH ST., CHICAGO, ILL.

Visas korespondencijas, raštus, pinigų už prenumeratą, darbus ar apgarsinimus, visada reikia siųsti šiuo adresu:

DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67TH ST., CHICAGO, ILL.

Redakcija pasilieka sau teisę išimti, trumpinti arba atmeti visus prisiunčiamus raštus. Laikas ir vieta raštų talpinimo pridera nuo redakcijos.

Atmetieji rankraščiai nėra grąžinami redakcijos lėšomis. Rašyti reikia tik ant vieno puslapio, paliekant plačius tarpus eilučių. Popierius nėra ko gailėti, nes korespondentams ir bendradarbiams rašant ant abiejų pusių, da-gi smulkios raidės, redakcijai labai dažnai prisieina perrašinėti atsiųstus raštus.

Norint, kad raštas tilptų artimiausiam numerioje, rankraštis reikia pristatyti apstovėn ne vėliau, kaip 9 valandą išryto antradienyje (utarninke).

Atgipeikėjimas

Beveik trisdešimt metų jau, kaip mūsų visokie "tautos mylėtojai" ir "apšvietimo platintojai" kala lietuviams į galvą buk visas mokslas, šviesa ir laimė tesiranda bedievybėje, kurią jie gudriai vadina saldzū "laisvosios minties" vardu. Jie skelbia, buk lietuviai tuomet tik pasidarys laisvais, apšviestais, laimingais ir dievai žino kokiais, kuomet išsižadės savo dušios išganymo, vadinasi, kuomet atsimes nuo Dievo, pamins po kojų Jo prisakymus ir taps persekiotojais Kristaus bažnyčios.

Trisdešimt metų šitas darbas yra varomas - bent tarp Amerikos lietuvių. Tokio ilgo ir nenuilstamo darbo vaisiai privalo jau pasirodyti.

Ir pasirodo. Apie juos "Draugas" nesikį jau yra rašęs. Nėra reikalo kartoti to, kas ištikimiams mūsų skaitytojams yra jau seniai žinoma.

Bet negalime susilaikyt nepažymėję, jog tokios propagandos apgailėtinus vaisius pradeda matyti kiti žmonės, neturintys jokių susinešimų su mūsų laikraščiu.

Ir kaip nematys, kad tie vaisiai metasi kiekvienam į akis ir užgauna kiekvieną jautresnę širdį!

Bedieviai - vadiname juos bedieviais, nors gal jie patys save velija vadinti laisvamaniais, pirmieisiais ar kitaip kaip - atitraukdami lietuvius nuo krikščionybės idealų, pastumę juos ne pirmyn, bet atgal, į gilesnį idealų (jei tokie gali būti) - bet atvėrę atgal ir paraginę jėskoti savo pratėvį, brolių ir seserų, atspiraant, beždžionėse. Šioje valandėje paprastas daiktas, kad mūsų laikraščiuose rasime

išvedžiojimų apie žmonių "beždžionizmą", o Valparaiso arba Philadelphiajos studentai viešai girsis prieš žmones su savo keturkojais pratėviais.

Toksai apverktinas savęs žeminimas negali praeiti nepastebėtas sveikesnės ir daugiau proto turinčios mūsų visuomenės dalies. Toji visuomenės dalis ir pradeda kelti vis garsesnius ir garsesnius protestus prieš pragaistingą bedievių veklumą.

Štai "Lietuvoje" No. 14 skaitome tokį protestą P. S. raštelyje vardu: "Tegyvuoja Beždžionizmas" Nėra tai polemikos raštėlis, yra jis tikrai protestas prieš tą mūsų tariamųjų pirmievių sužvėrėjimą, kuris praktikoje apsiereiškia šitokiū obalsiu: "Še, mės atradome kelią (atgal!) prie beždžionių! Tegyvuoja beždžionė, nes ji yra mūsų motina!...

Smagu pažymėti tokius balsus mūsų spaudoje, nes jie rodo, jog mūsų visuomenė pradeda atsipeikėti iš kvailio, kuriuo bedieviai spėję užkrėsti nevieną mūsų tautietį.

Kol tokių balsų girdime, galime šviesesnėmis akimis žiūrėti į ateitį. Ženklas tai, kad bedievybė griaužia pati save ir kad tikėjimo ir augštesnių idealų vilnis grįžta atgal.

Baltoji vergija ir Katalikų Bažnyčia

Illinois senato tyrinėjamai baltosios vergijos priežasčių sujungimo visą Ameriką. Bent penkiose kitose valstijose pradėta daryti panašius tyrinėjimus, o yra vilties, jog ir Washington'o vyresnybė imsis rimtai už panašaus darbo. Ligšiol Illinois komisija susekė, jog viena jaunų merginų ir moterių nupuolimo priežasčių yra žemi uždabiai - vadinasi, merginos ir moteris tiek mažai teuždirba sankrovose ir dirbtuvėse, kad esti verčiamos uždabiai... paleistuvaviimu.

Taip nusprendė senato komisija. Bet daugelis sociologų (ypač katalikų) nepripažįsta tiesos komisijos išvedimui. Jie sako, kad nors maži uždabiai ir skurdas prisidėjo kada kada prie greitesnio merginų nupuolimo, tačiau nėra nupuolimo tikroji priežastis. Jie nurodo, jog mergina visa savo širdim persiėmusi krikščionybės idealais, kad ir kažinkokią vargą kęstų, tačiau niekad neparduos savo dorybės už pinigą. Jeigu mergina nupuola ir virsta "baltąja verge", tai dėlto, kad yra atsitolinusi nuo Kristaus mokslo. Ne viena nupuolėlė galėjo paiseitintis prieš komisiją arba prieš kokią gerą širdę "social worker", kad neturtas arba mažas uždabris nustumtų ją ant... žinomų kelių - bet gilesni ir bešališki tyrinėjimai parodo, jog "baltosios vergės" yra rekrutuojamos ne iš nuskurėlių, bet iš tokių, kurios tikro vargo niekad nematė.

Katalikų bažnyčia žiūrėjo visados į prostitutes ne

NUOMONIŲ SKIRTUMAS

Ką tik praleistos Velykos atnaujino kaikiuriose vietose seną klausimą: Ar kristus ištisų kėlėsi iš numirusių? Atsiminė žmonės, jog iš senų senovės buvo netikinčių Tomų, tvirtinančių, buk Kristus nesikėlė iš numirusių. Bet kaip išnauškinti tą visuotinį krikščionių tikėjimą, jog išganytojas "tikrai kėlėsi ir pasirodė Petriui"?

Ir žmonės atsiminė įvairius visokių netikinčių Tomų aiškinimus.

Reimarus sakė, buk apaštalai išvogę Jėzų kūną, o paskui tyčia paskelbę jį kėlusiu.

Paulus, Schleiermacher - o ir musikiškas Šliupas tvirtino, buk Kristus nemirė ant kryžiaus ir paskui atgijo grabe.

Renan bandė įkalbėti, buk Marija Magdalena turėjusi halucinacijas, kuriuose jai rodėsi, buk matanti Jėzų. Apaštalai itikėję jos pasakoms ir pradėję skelbti "Jėzų kėlusį iš numirusių".

Keim skelbė, buk apaštalai gavę įkvėpimą, jog Kristus yra danguje, ir dėlto emė tikėti, kad kėlėsi iš numirusių.

Schmeidel, Strauss, Pfeiderer išreiškia nuomonę, kad apaštalai kiekvienas paskyrimu matę fantasma, pagamintą jų; pačių vaidintuvės, ir pasiremami jomis, emė skelbti Jėzų prisikėlimą.

Žodžiu, netikinčiųjų eilėse didžiausias nuomonių skirtumas. Kiekvienas nori nepaprastą atsitikimą išaiškinti savaip, kiekvienas liepia tikrai sau tikėt.

Bet kas jų turi tiesą?

Nei vienas.

Šv. Augustino laikais buvo keliama panašūs ginčai apie Kristaus prisikėlimą iš numirusių - ir lygiai taip-pat buvo didelis nuomonių skirtumas.

Ir šv. Augustinas pasakė apie juos: "Aut dicant quomodo, aut credant nobiscum!" - Arba tegul pasako, kaip ten buvo su tuo prisikėlimu arba tegul tiki, taip kaip mes tikime.

Panašiai ir mės sakome šių dienų netikėliams: Arba išaiškinkite, kas ištikrųjų atsitiko su Kristaus kūnu po jo mirties - arba tikėkite kartu su visa Bažnyčia, jog Kristus tikrai iš numirusių kėlėsi.

Kaip šitame, taip ir visuose kituose klausimuose yra be galo didelis nuomonių skirtumas. Vienas žmogus skelbia vienaip, kitas kitaip, trečias trečiap. Įvairių įvairiausių nuomonių pilni laikraščiai, pilnos knygos.

Bet tikrai viena nuomonė tegali būti teisinga. Kitokios vien painioja tiesos pažinimą.

Laimingas žmogus, kurs tiesos jėškio ir ją randa.

Ne visuose laikraščiuose rasi teisingą nuomonę.

Susipažink su teisingomis nuomonėmis. Išmokk biauoreties netiesos.

"Draugė" pasipažįsi su tiesa.

"Draugas" parodys tau, kokios nuomonės yra teisingos, kokios ne.

Skaitydamas "Draugę" matysi, kokiuose netikrumuose blaškosi ir vartosi žmonės. Pamatygi, kur jėškoti saugios vietos ir rasti tikrumą.

"Draugas" duoda abejojančiam sielai suraminimą.

Skaityk "Draugę".

kaipo į "verges", nelaimingas įvairių aplinkybių "aukas", bet kaipo į musidėjėles, kurioms galima dovanoti nuodėmes, jei pasitaisto (sulygink Mariją Magdalena), bet ne toleruoti jų gyvenimas. Bažnyčia į šitą visuomenės sluogsnį taip tebežiūri ir šioje valandoje.

Įvairios komisijos ir visokie visuomenės gyvenimo tartytojai gali mesti bėdą už merginų nupuolimą ant šių laikų netikusio sutvarkymo: ant priverstinio moterių dirbimo dirbtuvėse ir kitose pramonijos įstaigose, ant žemų uždabų ir tt. - bet bažnyčia kitaip tuos daiktus vertina. Bažnyčia nepagiria pramonijos "kapitonų", kad, jėškodami pigių darbininkų, vylioją iš namų merginas ir atitraukia jas nuo naminio žindinio; ji išreiškia viltį, jog šitie nepageidaujameji sątykiai pamaži pasitaisys - bet jokiū būdu negali sutikti su nuomone, kad atmainus santykius, pav. pakėlus uždabius, pakils dorybė, išnyks "baltoji vergija" ir kiti nepagirtini apsiereiškimai. Šitokia nuomonė yra klaidinga. Ji yra klaidinga dėlto, kad remiasi klaidingu pamatų Jinai remiasi istorišku materializmu, kursai skelbia, buk ekonominės priežastis, butent pinigai arba tie daiktai, kokius galima nupirkti pinigais, yra judinamoji galybė visokios gyvybės ir darbų: kad tik pinigai arba perkamieji už juos daiktai tēra vienatinu turin-

daryti taip, kad moteriškoms nebūtų mokama mažiau, kaip 12 dol. savaitėje. Tokiu būdu - reikia tikėti - netolimoje ateityje moteriškų uždabiai bus su lyginti su vyriškių algomis. Tai labai svarbus daiktas. Nes jei mergina ir vyras pradės imti vienodą mokesčių už tokį pat darbą, tai merginos nebegalės daugiau eiti lenktynėmis su vyrais. Negalėdamos susilyginti su vyrais dirbtuvėse, raštinėse, sankrovose ir kitose įstaigose, jos bus priverstos jėškot sau darbo namuose, tarnyboje pas kitus žmones. Tokiu būdu moterių klausimas iš dalies bus išrištas - vadinasi, moteriškos, atitrauktos paskutiniu laiku nuo namų ir įkinkytos į kitokių darbus, sugrįš atgal į namus, kur joms yra tikroji vieta.

O kaip dabar merginos yra pajieškomos prie namų!

Dirbdamos namuose, prie šeimynų, merginos išmoks namų valyti, drabužių skalbti, valgių virti, vaikų prižiūrėti - ir kitokių daiktų, taip reikalingų namų šeiminiškėms.

O juk kiekvienos merginos uždaviniu yra ištėkėti už vyro, tapti motina ir but gera namų šeimininke.

Bet grįžkime prie "baltosios vergijos".

Sąryšyje su šituo klausimu verta paminėti apie užsimezgusią neseniai Pittsburghe protestų jaunikaikių draugiją, kurios nariai apsiėmę užlaikyti nekaltę, kol nepašims šliubo, ir vest tikrai tokią merginą, kuri nepripažįsta persiskyrimų su vyru.

Gražūs tos draugijos tikslai - ar ne?

Oi, skaitytojau! - tokių draugijų tvėrimas ir viešas pasigyrimas su jomis - tai tikrai ženklas, jog protestantizmas doros žvilgsniu puola žemyn. Juk pas katalikus tokie daiktai yra užlaikomi ir be organizacijų pagalbos! Kam dar skelbties pasauliui, kad užlaikysi nekaltę! Juk tu keliu atrasi daugiau pavojų!

Velyk tavo nekaltę būna tavo prigimta brangenybė, kurios vertybę supras ir be draugų pagalbos.

Sveikos patarmės

Atėjus pavasariui ir belaukiant šiltesnių dienų, nebus pro šalį priminti keletą sveikų patarimų, kuriuos duoda miestų gyventojams įvairios sveikatos įstaigos:

1. Klausyk miesto įsakymų.

2. Valymo dienose (pav. šeštadienias) nedaryk nieko kito, tik valyk ir valik savo namus.

3. Mylėk savo vaikelius ir duok jiems pažaišti ir išsibėgioti sveikose vietose ir tyrame ore.

4. Nelaikyk langų uždarytu dieną ir naktį.

5. Laikyk švariai savo kiemą, ulytaitę, trepus.

6. Nesileisk mūsų į vidų. Naikink jas.

7. Saugokis pats švankaus oro ir neužleisk juos savo kaimynų.

8. Žiūrėk, kad tavo kaimynas užlaikytų savo kiemą švariai. Iš svetimo nesvarumo gali gauti ligą.

9. Rupinkis gauti kuo daugiau tyro oro ir saulės šviesos.

Jeigu tuos įsakymus užlaikysi, busi pats sveikas, bus ir tavo namiškiai sveiki.

Švarus namų laikymas gimdo sveikatą, gyvybę, padarumą, pasisekimą, ambiciją.

Netikęs namų laikymas išduoda nepasisekimą, kvailybę, prasikaltimus, ligas, mirtį.

Trupinėliai.

Washingtono valstija panaikino mirties bausmę. Li-gišiol mirties bausmė yra panaikinta Amerikoje tik dar šiose valstijose: Kansas, Maine, Michigan, Rhode Island ir Wisconsin. Didžiausia prasikaltėliams bausmė tose valstijose yra kalėjimas prie sunkių darbų ligi gyvos galvos.

Michigan valstija pervarė įstatymą privestinai padaryti nevaisingais (vasekuotuoti) kaikiuriuos prasikaltėlius, kad jie negalėtų gimdyti naujų kriminalistų. Kitos aštuonios valstijos jau turi tokį įstatymą. Toks įstatymas, kaip rodo si, yra priešingas katalikų bažnyčios mokslui.

Kadangi paskutiniame "Gabijos" susirinkime, buvusiam Mariamp. (skai-tyk "Draugą" No. 14), pirmieviai pralaimėjo vyriausybės rinkimuose, tai kairieji jų išstojo iš draugijos. Dabar pirmievių organuose eina dideli priekaištai klerikalams už vyliu, kreivos prisiekos, žodžio neišlaikymo ir kitokių neskanų dalykų pavartojimą. Pasišaukta pagalbonet kun. Pranaičio "Tal-mudo".

Jeigu pirmieviai būtų laimėję, tai tuose pačiuose organuose tas pats susirinkimas būtų pavadintas teisingiausiu.

Taip dalykai verčiasi pasaulyje.

"Laisvoji Mintis" nesiliauja užsipuldinėti ant krikščionybės ir vis tebedina kunigus tamsybės platintojais ir tautos nevidonais - bet kaip reikia padabinti savo lapus tautos veikėjų paveikslais, žiūrėk ir pamatysi... kunigą. Paskutiniame numerioje randa-me paveikslus net trijų kunigų: Šnapščio (Margalio), Pakalniškio (Dėdės Atana-zo) ir J. Maculevičiaus (Maironio).

New York'e susidarė Gas-padinių sąjunga - nereikia jos maišyti, gink Dieve, su Pittsburgo lietuvių gaspa-dinių unija - ir jos tikslas yra labai geras ir naudingas. Angliškai nauja orga-nizacija vadinasi National Housewives' League. Or-

ganizacija nori susinešti tie-siog su farmeriais ir pirkti tiesiog iš jų reikalingus pro-dukts: daržoves, vaisius, kiaušinius ir tt. Farmeriai pristatys produktus į namus pastu (parcel post). Tuo būdu gaspadinės gaus geresnių daiktų ir daug pigiau nekaip iš krautuvų arba nuo "ped-lerių".

Lietuvės gaspadinės ga-lėtų su didele savo naudą įsirašyti į tokią uniją. Jos vyriausioji valdyba yra New Yarko. Mrs. Heath yra pirmininkė.

Suvienytos Valstijos ke-tina pripažinti Kynų res-publiką tuoju, kaip tik bus atidarytas naujai išrin-ktas parlamentas. To pri-pažinimo Tolimųjų Rytų respublika jau seniai reika-lauja.

Yra žmonių, kurie sako, jog mergina nueina nege-rais keliais, ne dėlto, kad gyvena varge (pav., kad ne gauna didesnio užmokesčio už darbą), bet dėlto, kad ne nori gyventi dorai. New York'o magistratas Henry V. Herbert tvirtina, kad jis nematė savo gyvenime nei vienos nupuolusios moteriškos, kuri būtų iškydu-si dėl skurdo. Jo patyri-mai rodo, kad išdykumas, ne darbas, pataikavimas sa-vo kunui, ne neturtas, yra nupuolimo priežastis. Tikėjimas ir gilus savo dorybės branginimas sulai-ko nuo nupuolimo ir badų mirštančią mergaitę. Mokslas Kristaus - tatau šviesa. Lietuvio ir kataliko.

A. Jakštas.

Nelaimingi genijai, kuomet po jų veikalus prade-da knisnėties ne-pašaukti "mokslo vyrai" in pradeda jėškoti juose už-kurie jų išstojo iš draugi-jos. Dabar pirmievių or-ganuose eina dideli priekai-štai klerikalams už vyliu, kreivos prisiekos, žodžio neišlaikymo ir kitokių neskanų dalykų pavartoji-mą. Pasišaukta pagalbonet kun. Pranaičio "Tal-mudo".

Bukie, mus krašte, Bukie laimingas, Dievo žadėtas, Mus numylėtas - Bukie laimingas.

P. Valčaitis.

P. J. K. Vilniaus "Vil-tyje" rašo, kad Lietuvos katalikai veikėjai - tarp jų ypač ateitininkai (su-prask, suspietęs aplink "A-teitį" jaunimas) - vaduo-jasi savo darbuose partyvu-mu, kuomet jiems reiktų pasižymėti didesniu teisu-mu, gailėstingumu, draugiš-kumu, geresniu savo parei-gų pildymu.

Be abejo katalikams rei-kia savo idealus vykinti gy-venime. Bet ką pasakyt apie tokį žmogų, kurs sa-vo kritikoje vaduojasi ka-talikystės neapykanta - vadinasi, pasmerkia veikė-ją pirmučiausiai už tatau, kad jis vadina save kata-liku, ir paskui pradeda jėš-koti priekabių prie jo dar-bų?

Pirmievių Baidyklos.

(Tęsa)

Kas rūpėjo „Liet. Ukininkui“ dedant antrame šių metų numeryje straipsniuką „Argi čia bažnyčia nekaltė?“. Tiesos žodis-gal atsakys jis. Bet kas tame Galilėjo dalykė kaltas, kas ne, kas suklydo, kas netiesą galima susekti ne kitur, kaip tik iš paties Galilėjo darbų, jo laiškų ir visų kitų dokumentų, turinčių su Galilėjo dalyku artimesnį ar tolymesnį ryšį. Dabar, tiesą šiame klausime tapo ypač prieinama kiekvienam jį mylinčiam, kad jau keleri metai, kaip pabaigta išleidimas visų šių dalykų atsinešančių dokumentų, apie kuriuos kad ir neužtenkamai pilnai buvo paminėta tamė-pat „Vadove“, kuris „Liet. Ukin.“ gerai žinomas. Bet „Liet. Ukin.“ tie dokumentai nei kiek nerūpi: pernai į Vilniaus Katedrų jis, nieko nepaisydamas, indėjo senas pasakėles apie Galilėjo taisyms, amžiną kalėjimą ir t. t., šiemet gi, išlupdamas iš „Vadovo“ atskiras, jam tinkamas vietas, ir tuo iškreipdamas jų mintis, bando tas savo pasakas patvirtinti. „Liet. Ukin.“ šį kartą su pažėga „atpasakojo“ iškreipdamas prieš pūstėčių metų parašytus „Vadovo“ žodžius apie Galilėjo traukimą atsakomybėn, o kiek kartų „Liet. Ukin.“ padavęs apie katalikybės dalykus neteisingas žinias ir ligšiol jų nesiskubina atitaisyti! „Liet. Ukin.“ šį kartą, džiaugsmingai rankomis plodamas, atkartoja kaip reikiant neapgalvotą „Vadovo“ pasakymą apie Bažnyčios suklidimą, nors užtyli šimtus teisingų „Vadovo“ apie katalikybę pranešimų, kurias privaletų taipogi atkartoti bešališkam katalikybės apšvietimui savo skaitytojų akyse! Kas gi iš to seka? Tik vien, kad „Liet. Ukin.“ šiame atvejuje ne tiesa rūpėjo, o tik atsitikus tinkamai progai žeminti Bažnyčią katalikų akyse, kaipo nemažai pailką, pasmerkusią tokį teisingą mokslą, ir prie progos, prikišant jai dar daugiau apkaltinimų, dar daugiau inbaurinti Bažnyčią akyse tų lengvatikių, kurie tiki „Liet. Ukininkui“. Toks „Liet. Ukin.“ elgimasis ir verčia mane užsistoti už tiesą.

Pereitą kartą parodęs ir kitą tokio „didvyrio“, kaip G. Bruno pusę, šį kart tariusos išdėti katalikų Bažnyčios osinėsimus į Koperniko ir Galilėjo mokslą tų šviesoj, kaip juos rodo tuolaikiniai dokumentai, nes katalikybės priešų šauksmai apie Galilėjo kankinimus ir atkaklų Bažnyčios priešinimąsi Koperniko mokslui (ne juokai, jeigu „Galilėjo mokslų“ vėiklą škaitymo drausmė tik-tai 1835 m. panaikinta) tiesiai ausis išosė. „Vadove“ gi anas išspauzdintas straipsnis apie Galilėjų reikalingas kurių- nekurių pataisymų ir stambių papildymų, kad nušviesti visus

svarbesnius Gal. dalyko nuotikius. Kadangi keliuose žodžiuose negalima tokių painių klausimų kaip reikiant išgildinti, tai mano rašinys šį kart ketina but kiek ilgesnis, ir atsakymas į „Lietuvos Ukin.“ pastatytą klausimą „Argi čia bažnyčia nekaltė?“ bus galima aiškiai duoti tik tai rašinio pabaigoj. Bet, manau, ne vienas jautrios širdies katalikas, sujaudintas Bažnyčios kaltes ir klaidas, nori, ilgai nelaukdamas, išgirti mano atsaką į klausimus: argi čia Bažnyčia nekaltė? argi čia Bažnyčia nesuklydo? Atsakau: Ne ir Bažnyčia čia nekaltė, nes ji neklaidingumą, prieš Galilėjų tokio nusprendimo nėra ištarusi. Prieš kopernikinę pasaulio sistemą kat. Bažnyčia apskritai nėra jokio sprendimo ištarusi nei prieš Galilėjų, nei Galilėjo laiku, nei po Galilėjo. Gana palyginti Bažnyčios ištarmes, kurias tikintieji turi priimti kaip neklaidingas, su tais paskelbimais, koki buvo padaryti prieš Koperniką ar Galilėjų, kaip tuojau aišku, kad pirmosios su pastaraisiais nieko bendra neturi. Galilėjui priešinosi ne Bažnyčia, tikroji to žodžio prasmė, o tik kuopa teologų, kurie ir suklydo, o vienintėlis jų suklidimas buvo tame, kad jie, laikydamiesi tam tikrų nuomonių apie kai-kurias Švento Rašto vietas, tvirtino Koperniko ir Galilėjo nuomones esant priešingomis toms Šv. Rašto vietoms ko ištikrųjų nebuvo. Šis teologų suklidimas būtų buvęs pigiai prašalintas ir tiesa būtų greit išėjusi eikstėn, jei Galilėjus būtų davęs aiškius, tvirtus, intikrinančius savo nuomonių priparodumus: tuomet teologai būtų netrukdami nuo anų savo nuomonių atsisakę ir pripažinę, kad kaikurios Šv. Rašto vietos ligšiol jų buvo neteisingai suprostos. Bet Gal. buvo toli nuo tokių priparodimų. Jo tuomet duotieji priparodimai pasikui pasirodė esą arba labai menkais arba ir visai neteisingais, ir nebus perdėta pasakius, kad Gal. savo nuomonėms jokių priparodimų neturėjo. Jis, neįstengdamas pats duoti tinkamų priparodimų ir neturėdamas reikiamos kantrybės palaukti, kol kas kitas tokius priparodymus suteiks Gal. pagarsėjęs kai-kuriais savo atradimais geidžia garbės but vieninteliu naujo mokslo uždėtoju. Neįstengdamas to atsiekti grynai mokslisku keliu, jis pradeda tuščiažodžiauti, vadinti priparodymais tai, kas ištikrųjų nēr priparodymais ir ką pigu pažinti kad nēr priparodymais, priešingai teologams tvirtina, kad jo nuomonės nėra Šv. Raštui priešingos, prikašioja teologams jų neišmanymą ir neprotingumą ir sako jiems pamokslus apie Šv. Rašto aiškinimą ir tuo teologus erzina ir kursto prieš save. Na, o Gal. nelaimė šie jam priešingi teologai turėjo savo rankose teisėjų valdžią ir padarė klaidingą ištarmę, kurio ant savęs užsitraukime pats Gal. gal buvė

kaltesnis, negu jo teisėjai. Ši kongregacijos teologų teoretiška klaida palyginamai taip nedidelė, taip mažai piktinanti ir peiktina, kad gėdintis jos jokiam katalikui nėra reikalo. Visai žinančio XX amžiaus teisėjai daro šimtą kart didesnes klaidas ir neteisingesnius nutarimus, negu koki yra padarę anie teologai. Antai užpėrnai Amerikoje, valstijoje Nebraska, mieste Omasa tulas Frank'as buvo patrauktas teisman už bombos padėjimą su piktdaringais tikslais pas vienų namų duris. Buvo duoti keturi astronomiški priparodymai, paremti matematiškais išskaitliavimais, kad liudytojų parodymai prieš Erdman'ą neteisingi. Ir vis gi teismas, susidedas iš teisėjų, jo padėjėjo ir 12 priekusiuųjų tuos keturis matematiškus priparodymus atmetė ir vienbalsiai pasmerkė Erdman'ą 15 metų kalėjimui. Galilėjus gi už savo nuomones jokių priparodimų neturėjo, neklaidingai jau apie matematiškus ir todėl jo teisėjų suklidimas kur-kas suprantamesnis ir daugiau išteisinamas negu anie Galilėjo teisėjai: teologai būtų nuo savo nuomonių atsisakę, Galilėjui neduodant savo nuomonių priparodymo, tai būtų padarė tik savo dorišką menkumą.

Kad Koperniko ir Galilėjo dalykuose ištikrųjų taip yra buvę, kaip augščiau esu sakęs, aš ir pasiryžau pasiremdamas 1907 metais užbaigtais leisti, ir kitais dokumentais, plačiau papasakot.

SIC TRANSIT...

Kiekviena katalikiškojo gyvenimo kibirkštis pykina liberalus, gązdina insonus, baido mažatikius ir netikėlius.

Katalikiškaisi gyvenimas eina pirmyn — auga ir pletojasi ant priešų galvų. Ha! jeigu priešai būtų galėję jį nuslopinti, seniai jau būtų buvę po katalikiškie!

Katalikystė negali užsistatyti širdyse. Jinai turi apsirekšti, darbais. Jinai rupinase kad visuose žmonių savytarpuose užviešpatautų Evangelijos mokslas — kad prie to mokslo taikytųsi ir šeimyna, ir mokykla, ir įstatymai, ir teismai, ir vyriausybė, ir dirbtuvės — žodžiu, visas.

Tiek metų praėjo — o pirmiečiai vis dar negali suprasti, kad katalikystė turi savąją tvirtai sutvarkytą kareiviją, persiemusia karveiška dvasia — tuo neuveikiamos galybės šaltiniu.

Katalikai turi savo vadovus, kurie tuos pačius obalsius iškėlę augstyn, tais pačiais ginklais apsiginklavę, visados yra pasirengę stoti kovon už švenčiausius katalikystės idealus — grumties prieš Dievo, teisybės ir doros priešus.

Tie, kurie yra katalikais vien tik vardu arba dėl privatinės naudos, nuola-

tos bijo, kad štai pirmiečiai tuoj-tuoj apgalės bažnyčią. Bet tie, kurie yra katalikais visa savo širdimi ir visame kame vaduojasi katalikybės mokslu, — tie žino, jog katalikystė turi savyje neapgalimą spėką.

Tikrieji katalikai nuolat kartoją paskui Gama-lielį: „Jei tai būtų žmogaus prasmanymas arba darbas, tai pati siurty; bet jei eina iš paties Dievo, tai tvers amžiais“.

Taip ir yra. Patsai Kristus pasakė: „Tu esi uola, o ant tos uolos pastatysiu mano bažnyčią, ir pragaro vartai jos nepergalės“.

A. Matutis.

Laiškai į Redakciją.

Atsakymas p. Pipirui.
Norwodd, Moss.

„Vidal tatar vo snie kiel, da lozki nie bilo“. Taip pat ir p. Pipiras „Draugo“ 12-me numeryje laiške Redakcijai stengiasi nurodyti, kaip aš esu „niekom netinkamas“. Tik tai vargas, kad jo sakyme nėra nei teisybės nei faktų. Tarp kitko, štai kas sakoma:

1. Buk aš jokio mokslo ne pažįstu ir nuolatos giriuosi, kad galiu sukritikuoti didžiausius pasaulio mokslininkus, o patsai jokio mokslo neįsrandu.

2. Buk aš savo kalboje ir tik per 5 minutes išreiškiu, kad esu socialistu, tautieščiau esu sakęs, aš ir pasiryžau pasiremdamas 1907 metais užbaigtais leisti, ir kitais dokumentais, plačiau papasakot.

3. Būk noriu prisitaikyti prie girtuoklių, bet ir prie tų dar netinku, nes jie kartais išmeta mane pro duris.

Į panašius klėjimus jei syki atsakyt, tai kaip tik ir tiks viršui ištartieji žodžiai. Matė totorius sapne kiselių — bet šaukšto nebuvo. Norėtu žmogutis kritikuoti, bet nenuvokia, iš kurio galo. Turbut p. P. permažai pažįsta mano psichologiją, ar gal taip daro, norėdamas mane apjuodinti?

1. Norėčiau žinot, ką p. P. vadina mokslu ir kas do vieni tie didžiausi pasaulio mokslininkai. Tuomet aš išreiškiu, ar jie verti garbės ar kritikos. O katės maiše aš neperku. Pačiam gi mokslui, kuris remiasi ant gyvenimo faktų ir stumia liaudį pirmyn prie progreso, aš neesu priešingas, bet atpėnė, dar jį gerbiu.

2. Antrame punkte p. P. apskelbė, rodosi, kokį stebuklą; rodosi, lyg bučiau žmogus su keturiomis galvomis, ką per 5 minutes išreiškia keturias pažiuras. Dar tokiu momentu nebuvo girdėti ir skaitau už naujieną. Esu tautiečių ir tai ne todėl, kad iš to pasididžiuot, bet dėlto, kad turiu juo būti. Bet aš už tautą nemana, kad nors užmuščiau arba patsai sau krutinę per skroščiau, kaip tai daro Eponai (japonai?) ir kiti. Reiškia, nepripažįstu patriotizmo. Rodosi, kiekvienam žmogui turi užvirti kraujas gislose, įsivaizdi-

nus karės lauką, kur liejasi žmonių kraujas ir Dievo paveikslai, t. y. žmonės pastatyti ant žemiausio laip-snio. O tos kruvinos tragedijos yra pamatu betikslis patriotizmas ir beribė godulystė smako brutališkos valdžios, ką rija gyvus žmones ir spaudžia ašaras našlaičių. O antra, tai jau kasdienimis ir kiekvienam prieinamas faktas, kad žmogus ar tai per karišką tragediją apgyvime neva tėvynės ar tai dirbtuvėje liko sužeistas ar tai savo žiedus gyvenimo praleido, sukraudamas kitiems tur-tus, sulaukęs žilo plauko, ar netekęs rankos ar kojos, turėtu būti aprūpin-tas tos dr-gijos, kuriai jisai tarnavo, ir neturėtu likti išmeta žmonijos. Iš to atžvilgio esu socialistu ir nuo to idealo nei p. P. nei tam panašūs gaivulai manęs į šalį nenukreips.

Kas yra laisvamaniai ir kokia jų teorija, aš nesupran-tu ir į jų partiją ne-pri deru, bet manau laisvai ir savo proto neduosiu niekam pavergti. Kas dėl katalikiškumo tai nesigirsiu panašiai, kaip kad daro p. P. Iki koliai buvau kataliku, o kokiū lik-siu tolesniai, to negaliu ži-noti. Tai žino tik tai vienas Dievas.

3. Kad netinku prie girtuoklių, tai tas man labai smagu ir taikinties prie jų visai nemanau. O apie koki ten metimą pro duris, tai nereikalauju nurodymų. Nors p. P. esate ir gana stebėtinai, bet visgi aš netikiu, kad jūs iš nebuto daikto padarytumite, faktą.

J. Pakarklis.

(Nuo redakcijos. Dėdami šį raštelį, tariamės patenkintime p. Pakarklį. Daugiau jokių raštų šitame reikale nebeprimsime. Jau iš šito raštelio matyt, kur p. Pakarklis yra tinkamas).

Redakcijos Atsakymai.

P. A. Latvinkui, So. Boston, Mass. Vardus aukojusiųjų siųvųjų straiku įdėsim kitame numeryje.

Pp. V. Kraplaid ir Vietiniam, Brooklyn, N. Y. Nedėsim.

P. Jozuui Zenavikui, Stevanston, Skotijoje. Nėra vardu. Nedėsim.

Hartfordiečiai. Nėra šikiai surašyta.

SUS. L. R. K. A. REIKALAI

107-oji kuopa, Waterbury, Conn. laikys bėrtinai susirinkimą nedėlioje 20 bal. 1 val. popiet, naujosios mokyklos svetainėje. Bus dalinamos konstitucijos. Sekr. Kaz. Pranulis.

50-oji kuopa, Cleveland, O., — 13 bal. 2 val. popiet šv. Baltramiejaus svetainėje, 223 Lisbon St. Sekr. M. Čereševičius.

24-oji kuopa, Minersville, Pa., — 20 bal. 2 val. popiet mainierių salėje. Svarbūs reikalai. Dalinamos konstitucijos. Sekr. J. Mikutavičė.

13-oji kuopa, Baltimore, Md., 13 bal. 1 val. popiet tuojau po sumos bažnytinėje svetainėje. Komitetas.

106 kuopa, New York, 20 bal. 5 val. po pietų. Sekr. D. Normantas.

PEOPLES BANK
Kampas Ashland ir 47-los gatvių
Kapitalas ir parviršius \$550,000
Turtas \$4,800,000

Padek pinigų bankon, kuri yra atsakanti ir iš kur gali atsimti ant kiekvieno pareikalavimo. Pradėk pas mus taupinti, mes mokame 3 nuosimėjus metams. Tu gali pradėti taupinti pas mus su vienu doleriu. Siunčiame pinigų Lietuva pagal žemiausį kursą. Šipkortes parduodame ir Europa ir iš Europos tik ant geriausių linijų. Jei tu turi kokius brangius popierius, nelaikyk namuose, bet nusisamdyk saugę dėžutę pas mus. Kaštuos tau tik \$2.50 metams, arba 5 c. sąvatei. Darome visokius popierius, doviernastis, dokumentus ir užtvirtinam Rusijos konsuli, parupinam važiuojantiems į krajų pasportus.

Ši Banka yra po Valstijos priežiūra su ganėtinu kapitalu

PEOPLES STOCK YARDS
STATE BANK
Ashland Ave. cor. 47th St., - Chicago, Ill.

63-oji kuopa, Yougetown, O., — 20 bal. popiet pas kuopos sekr., 348 Meadow St. Sekretorius.

75-oji kuopa, Wanamie, Pa., — 20 bal. 2 val. popiet Franso svetainėje. Dalinamos Konstitucijos. Sekr. M. Vosylis.

93-oji kuopa, Easton, Pa., — 13 bal. 2 val. popiet pas sekretorių J. Skirmuntą 52 N. Locust St. Sekr. J. Skirmuntas.

svarbūs reikalai svarstomi, taipgi 20 d. bal. 1 val po pietų — tuojau po pamaldų — senos bažnyčios buse. Visi meldžiamis atsilankyti nes bus svarbūs reikalai svarstomi, taipgi kiekvienas gaus naują konstituciją. Sekr. J. Stulgaitis.

69-oji kuopa, Ashley, Pa., — 13 bal. 2:30 popiet pas Antaną Malinauską, 103 So. Main St. Sekr. A. Malinauskas.

57-oji kuopa, Exeter Borough, Pa., — 20 bal. 7 val. vakare J. Žvirbio svetainėje. Svarbūs reikalai. Sekr. M. Launikaitis.

99-oji kuopa, Chicago, — 13 bal. šv. Jurgio svetainėje, tuojau po sumos. Sekr. M. L. Gurinskutė.

47-oji kuopa, Mt. Carmel, Pa., — 20 bal. parapijos salėje tuojau po pamaldų. Sekr. J. Beigis.

9-oji kuopa, Bridgeport, Conn., — 20 bal. parapijos svetainėje vakare tuojau po mišpary. Dalinamos konstitucijos. Reiks mokėti už organą. Sekr. J. J. Šaučiūnas.

58-oji kuopa, Curtis Bay, Md., — 13 bal. popiet pas kuopos sekretorių, 2 Hazel St. Sekr. A. B. Rodauskas.

11-oji kuopa laikys savo bėrtinai susirinkimą nedėlioje 13 d. balandžio 1913 m. 1-mą valandą popiet parapijos naujoje svetainėje. Malonkėite vi si pributi paskirtu laikui, nes turime daug svarbių reikalų apsvastyti, o mokėtis bus primama tuojau po sumos. O tie kurie negyvena Waterbury'je, jei pridera i mūsų kuopą malonkėite prisijusti šiuo adresu: S. Cibulskas, 91 Congress ave., Waterbury, Conn. Taipgi neužmirškite naujų atsitvisti prirašyti prie S. L. R. K. A. Rašt. S. Cibulskas.

103-oji kuopa, Rochester, N. Y., — 13 bal. 3:30 popiet šv. Jurgio bažnytinėje svetainėje. Dalinamos konstitucijos. Sekr. A. P. Širvinakas.

51-oji kuopa, New Philadelphia, Pa., — 13 bal. tuojau po pamaldų. Bus dalinamos konstitucijos, renkami delegatai seimam ir primami nauji nariai. Sekr. A. J. Gudaitis.

15-oji kuopa, Chicago, Ill., — nedėlioje, 6 bal., šv. Jurgio svetainėje tuojau po sumos. Sekr. G. S. Zakas.

85-oji kuopa, Chicago, — nedėlioje, 14 bal. 2 popiet. Nariai gaus konstitucijas. Reiks užsimokėti už organą. Sekr. A. Saldakas.

73-oji kuopa, Hudson, Pa., — 16 balandžio 7 val. vakare pas Nikodemą Stankevičių. Sekr. P. Marcinkonis.

Susiv. L. R. K. A. Seimas. — Šiuomi pranešu, jog 28-tas Seimas atsiliks, Brooklyn, N. Y. Birželio (June) 3-4-5 d. 1913 m. Kuopos turinčios 20 narių, gali siųsti vieną delegatą; turinčios narių 50 taip-pat gali siųsti tik vieną delegatą. Kuopos,

kurios neturi viršui pažymėtos narių skaitlinės, negali siųsti delegato. Kuopos nenorinčios siųsti delegato, gali savo įnešimus prisiųsti laišku. Kuopos rengdamos delegatus i šį seimą, turėkite atidą i pereitų metų protokolą. Kuopa negali įgalioti kitos kuopos narių delegatu. Delegatai i seimą bus priimti pagal nutarimą 27-ojo Seimo, Bostone' Mass. ir konstituciją.

Su augšta pagarba
Riktoraitis, prez.
S. L. R. K. A.

SEIMAS! SEIMAS!!

28-asai seimas Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje atsiliks Brooklyn'e, N. Y. birželio 3, 4 ir 5 d. šių metų, McCaddin Hall'ėje, Berry St., tarp South 2 ir 3 gatvių. Birželio 3 d. utarinke 10 val. ryte bus iškilmingos šv. mišios P. Š. Karalienės Aniuolų bažnyčioje. Pasibaigus pamaldoms, delegatai teiksis susirinkti i minėtą svetainę, kur prasidės seimo sesijos. Per seimą pirmą va karą bus statoma komiška opera „Kornevilio Varpai“ (Les Cloches de Corneville); antrą vakarą bus koncertas.

Brooklyno Susivienijimo Suvienytųjų kuopų vardu Seimo Rengėjų Komitet.

KONGRESAS! KONGRESAS!!

Primename visoms parapijoms, draugijoms ir kitokioms katalikiškos organizacijoms, jog Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Kongresas šimet bus 25 ir 26 birželio Pittsburgh'e, Pa. Parapijos galės siųsti po tris, o organizacijos po vieną atstovą. A.L.R.K. Federacijos valdyba: Kun. J. J. Kaulakis, prez. „A. Kaupas, sekr. B. Vaišnoras, kas.

SUSIV. L. R. K. A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

PREZIDENTAS:
Jonas Rikteraitis,
91 Congress ave.,
Waterbury, Conn.

VICĖ-PREZIDENTAS:
Matėnas Toluba,
1139 Wyoming Ave.,
Exeter Boro, Pa.

SEKRETORIUS:
Juozas S. Vasiliauskas,
112 N. Greene st.,
Baltimore, Md.

KASININKAS Pranas Burba,
456-458 Main st., Edwardsville,
Wilkes-Barre, Pa.

KASOS GLOBEJAI:
Jonas Jaroševičius,
Love Farm, Washington st.,
Walpole, Mass.

Kazys J. Krusinskas,
457 — 17th st.,
Brooklyn, N. Y.

KNYGIUS: Kun. S. J. Struckas,
P. O. Wanamie, Pa.
DVASIS VAD. Kun. J. Dumžius,
P. O. Minersville, Pa.

MARK TWAIN.

HUCKLEBERRY FINNAS

Apysaka.
Vertė JONAS KMITAS.

Sujudę gyventojai taip smarkiai grumėdavo Shermanui, kad tuoj buvo numanu, jog jam nedovanos. Žmonės ant gatvių grūdosi šen ir ten, o tie, kurie matė visą atsitikimą savo akimis, po šimtą kartų pasakojo kiauštas sauamiestajam, esit, etoin u ual dart hmech ste tiems, o žmonės vis godžiai klausėsi. Vienas augštas, sausas vyras, ilgais plaukais ir balta skybėle, su lazda pabrėžė ant purvyno ratą sakydamas: "čia stovėjo Boggsas, o čia Sherburnas". Žmonės domiai žiūrėjo ir lingavo galvomis, kad supranta. Jisai išsitiesęs stovėjo ant tos vėtos, kur buta Sherburno ir susiraukęs šaukdavo: "Boggsai!" paskui taikė iš lazdos ir surikės: "bum!" svyravo, kaip pašautas. Tečiaus dar nepuolė, tik antru syk sušukęs: "bum!" krito ant žemės. Tie, kurie viską buvo matę, sakė, kad puikiai parodo, nes lygiai taip ir atsitikę. Jam pabaigus, keliolika žmonių ištraukė bonkas su degtine ir prasidėjo vaišymos.

Netrukus vienas atsiliepė, kad gerai būtų išmėginus ant Sherburno asmens Lyncho įstatymą. Visi tam pritarrė, ir sujudę žmonės pradėjo grusties pirmyn, šaukdami, klydžiam ir pakeliui draskydami pakabintus ant karčių skalbinius, kad pagaminus virvę Sherburnui pakarti.

XXII.

Sherburnas. — Cirkas. — Perskriodžianti širdį tragedija.

Visi jie traukė pas Shenburno namus, šukaudami ir rėkdami, kaip kokie indijiečiai. Kos tik gyvas turėjo traukties jiems iš kelio. Vaikai klydžiam bėgo į šalį, iš kiekvieno lango kyšojo moterų galvos, ant kiekvieno medžio sėdėjo nigeris. Miniai priartinus, nežinia kur jie dingę. Pastebėjau, kad daugumas moterų ir merginų buvo apsiverkusios ir išsigandusios.

Minia susigrūdė ties tvora, kuria buvo aptvertas Sherburno kiemas. Riksnas kilo toks, kad nieko negalėjai suprasti. Galutinai vienas balsas perrėkė visus: "Sugriaukit tvorą! Sugriaukit tvorą!" Bematant pasigirdo braškėjimas laužomos tvoros, ir minia, kaip tvanas, įsiveržė į kiemą.

Tuo pačiu sykiu pasirodė Sherburnas su dvimazde šaudykle rankose ir atsistojo iš priešakio ant balkano. Išrodė, kaip žmogus, kuris visai nemano nusiileisti. Neistare nei žodžio, tik atkreipė muskėti į minią, kuri kaip atsimušusi bangą susiubavo ir pasitraukė atgal. Sherburnas Stovėjo ir žiūrėjo. Minioje užviešpatavo nesmagi tylą. Kur tik jis pažūrėjo, visų akys leidosi žemyn, negalėdamos ilgai išlaikyti jo žiūros. Užpuolikai labai kvailiai atrodė. Sherburnas išsišiepė juokties, bet juokas neskambėjo smagiai, tik taip lyg girdėjimas valgant duoną, kurioje yra daugiau smilčių, negu miltų.

Paskui atsiliepė išlėto ir pašėpiančiai:

— Ir jūs norėtumet mane linčiuoti! Juokai! Ir jūs manote, kad jeigu galite ištepti degutu ir išvolioti plunksnose kokią valkatą — pavargėlį moterį, tai jums užteks drąsos linčiuoti vyrą? Ugi vyras nereikalauja bijoties dešimties tukstančių tokių, kaip jūs, kolei turi jus iš priešakio, ne iš užpakalio. Pažįstu jus gerai. Užginiau ir užaugau pietuose, o gyvenau žiemuose, taigi pažįstu vidutiniską žmogų. Vidutiniską žmogus tai bails ir niekšas. Žiemuose jis leidžia visiems vadžioti savo už nosies, o paskui meldžiasi, kad turėtų kantrybę prispaudimuose. Pietuose vienas žmogus užpuolė ant viso teatro vidurdiennyj ir visus apiplėšė. Jūsų laikraščiai vadina jus narsesnius už kitas tautas, bet jūs visai ne narsesni, — visi tokie patys. Dėlko jūsų teisėjai nepakaria žmogžudių? Nes bijosi, kad pasmerktųjų draugai nenušautų jų patamsėmis iš užpakalio, nes tokius darbus jūs puikiai mokate. Taigi jie išteisiną kaltuosius, bet paskui pasisamdo šimtą niekšų, ir tie užsidenę kaukėms, nakčia linčiuoja prasikaltėli. Dabar jūs padarėte klaidą, kad neatsivedėte su savim nei vieno vyro, o antrą klaidą, o antrą klaidą, kad neatėjote nakčia ir be kaukių. Atsivedėte tik pusvyrį — Bucką Harknessą, — ir jeigu jisai būtų jus nesukurstęs, tai butumitė nei nepradėję.

Jūs norėjot čia eiti. Vidutiniską žmogus vengia pavojaus ir nesmagumo. Ir jūs nemėstate pavojaus. Bet jeigu tik toksai pusvyris, kaip Buckas Harknessas, surinka: "linčiuokit jį! linčiuokit!" tai jūs bijotės nepaklausyti, bijotės pasirodyti bailiais, vadinasi tuom, kuom esate, ir rėkdami įsikirtote į to pusvyrio vuodegą ir atėjot čia grumodami, kad kažin ką man padarysite. Niekšiausias daiktas, — tai minia; ir kariumenė tai minia. Jie nekovoja drąsumu iš savęs išgauti, tik paskolintu nuo daugumos ir nuo viršaičių. Bet minia be vyro, tai niekšiausias daiktas pasaulyje. Taigi dabar jums tik liekti — pabrukti vuodegas ir dūlinti į savo migit. Jeigu ištikrųjų norėtumitė ką linčiuoti, tai darykite patamsėmis, nepamirškite atsinešti kaukių ir atsivesti su savim vyrą. Dabar — eikite šalin ir veskitės drauge savo pusvyrį — ir permetęs šaudyklę per kairįjį petį ir mosikuodamas dešine ranka, pulkininkas Sherburnas nuėjo į vidų.

Minia pamažėle išsibarstė į smulkias kuopeles ir išsiskirstė. Paskiausiai nukiutino Buckas Harknessas. Kas dėl manęs, tai bučiau galėjęs likti, jei bučiau norėjęs, bet nenorėjau.

Nuėjau pas cirko budą ir tol ten sukinausi, kol sargas neprasalino, — tada pro apačią neriau į vidų. Tiesa, aš turėjau su savim dvidešimt dolerių auksu ir kiek smulkų, bet nebuvau toks kvailas, kad mėtų pinigų. Nieko prieš tai neturiu, kad išleist kiek pinigų cirke, bet jeigu galima ineit be pinigų, tai dėlko ne pamėgint?

Cirkas man labai patiko. Buvo ten apie dvidešimt žmonių, vyrų ir moterų, neperdaug apsisunkinusių drabužiais, o kaip jie jodinėjo arkliai! Gražu buvo žiūrėti. Jojo aplinkui vis greityn ir greityn, visai šokinėdami, o gaspadorius, su botagu rankose, dar vis juos ragino joti smarkiau. Žodžiu, cirkus labai pavyko. Daugiausiai šposų pridirbo juokdarys. Gaspadorius negalėjo nei išsižioti: juokdarys tuoj jam atsikirsdavo ir taip vis sumaniai ir juokingai, kad aš nei per visus metus taip neišgalvočiau. Žmonės tiesiog plyšo juokais. Ir štai į vaidintųjų vidurį įsiskverbė girtas žmogus. Jis butinai užsimanė pajudinėti ant arklio. Žmonės iš pradžių juokėsi, paskui supykė ėmė šaukti: "Meski laukan". Matydamas tai gaspadorius, paprašė publikos, kad nusiramintų, tegul, girdi, ir girtuoklis pajodinėja jei tik galės išlaikyti ant arklio. Žmonės juokiamiesi sutiko. Girtuoklis užsilpo ant arklio, bet vos vos laikėsi. Arklys pasibaidė ir pradėjo muistyties ir spardyties, kad du vyrų vos jį galėjo išlaikyti. Girtuoklis išsikrto į karčius ir arkliai besisparandant blašėsi į visas puses, kaip šiaudų kuls. Žmonės truko juokais. GaGliū gale arklys ištruko ir pasileido bėgti, kaip pasiutęs. Girtuoklis apsikabino jį už kaklo ir vos nenukrito. Bet staiga sugriebė vadžias, paskui vėl paleido, paskui atsistojo ant arklio nugaros ir šokinėjo taip vikriai, kad rodos visą savo gyvenimą nebuvo niekados girtas. Paskui nusimetė nuo savęs net septynioliką eilių drabužių ir liko puikiai pasirėdžiusiu jaunikačiu. Galutinai pajodinėjęs iki sočiai, gražiai turstelėjo prieš nustebusius žvelgėjus ir išnyko už durų. Žmonės baisiai buvo nustebinti ir pakakinti. Ir ką čia norėt nuo žmonių, jeigu pats gaspadorius nepažino savo žmogaus, — bet taip man nurodė. Bet ar šiaip, ar taip cirkas man labai patiko.

Tą patį vakarą ir mes vaidėme savo tragediją. Bet susirinko vos dvylika žmonių — tik išlaidoms apmokėti.

Publika visu laiku juokėsi, kuo kunigaikštį labai įpykino. Kas blogiausiai visi išvaikšėjo, toli dar nesulaukė galo. Liko tik viens vaikėzas ir tas pats mėgo juoką negyvas. Kunigaikštis išsitarė, kad tiems Arkansaso gėmėdams neužsimoka rodyti Shakespearas, jis jau žinąs, ko jiems reikia. Ant rytojaus, kunigaikštis atpėšė ant storos popieros šitoki pagarsinimą:

TEISMO BUSTE!

Tik tris vakarus!

Garsiausi pasaulio artistai

Dividas Garrikas ir Edmundas Keanas,

Vaidintojai Londono ir kitų teatrų

adot baises tragedija

Karaliaus Ilgasprandė

arba

Neperteks Valdona!!!

Kanga 50 centų.

Apačioj gi didelėms litaroms buvo pridurta:

Motierims ir vaikams lankyties uždrausta.

— Nagi, — tarė kunigaikštis, — jeigu juos ant šito nepagausiu, tai aš nepažįstu Arkansaso.

egptovėjauatfkun,Čkoja. JišPineaj. shd lu ual dar rth

Prigavo. — Karalių ipročiai. — Džimas išsiilgo namų.

Visą dieną karalius su kunigaikščiu dirbo apie sceną, taisydamai uždangą ir pritaikydami žiburius. Žmonių prisigrūdė pilnutėlė salė. Kada jau daugiau nebetilpo, kunigaikštis atsitraukė nuo durų ir užuolanka užėję ant scenos, pasakė trumpą prakalbą, išgirdamas tragediją, kaip puikiasią dalyką, koki kada nors žmonės teko matyti. Paskui kalbėjo apie Edmundą Keaną, kuriam išpulsianti lošti svarbiausioji tragedijos rolė, ir privedęs klausytojus iki nekantrybės, liepė pakelti uždangą. Vos tas tapo padaryta, kaip toj minutoje keturpėščias užrėpiojo ant scenos karalius, visiškai nuogas ir nudazęs visokiomis spalvomis dryžai, skersai ir išilgai. Išrodė, kaip vaivorykstė. Buvo tai baisiai nepadoru, bet labai juokinga. Kada karalius ėmė šokinėti, spardyties ir krėsti visokius niekus, tai rodė, kad žmonės truks juokais, šaukė kelis syk, kad atkartotų.

Ir ką čia stebėtis žmonėms, kad karvė turėtų juokties, jeigu matytų, kaip tas senis paikšas žviezijasi.

Kada jau karalius pabaigė išikrųjį, kunigaikštis linkerėje publikai, pranešė, kad dėlei svarbios sutarties su Drury Lane teatru, kuriame visos sėdynės jau esą išpirtos, rodymas garsios tragedijos atsikartos tik du vakaru. Jeigu gerbiamoji publika ikvaliai prisidžiaugė ir šio to iš tragedijos pasimokino, tai tegul, mēdžiama, apie ją papasakoja savo draugams ir pažįstamiems.

Apie dvidešimt žmonių suriko:

— Kaip tai? Ar jau pabaiga?

— Taip, — meiliai atsakė kunigaikštis.

Čia tai kilo trūkimas! "Prigavo! Iš juoko! Latras! Nevidonas!" — pasigirdo iš visų pusių ir žmonės veržėsi ant scenos, kad tragikus naguosna pagriebti. Bet štai augštas, puikios išvaidos vyras, šoko ant suolo ir riktėlėjo:

(ToHau bus).

"DRAUGO" SPAUSTUVĖJE GAU-

NAMOS SEKANČIOS KNYGOS:

1. Fabiolė arba Bažnyčia katakumbos. Parašė Kardinolas Wiseman, Vertė Vytautas. Labai graži apysaka iš pirmųjų krikščionybės amžių. Kaina 1.00
2. Evoliucija, ar Evoliucija. Parašė Patrimpas. Iš šios knygos galima susipažinti su sociologijos mokslu. Skaitytosias ras joje praktingus nurodymus Lietuvos visuomenės veikėjams. Kaina 35c.
3. Kodėl neiš išpašinties? Parašė kun. Aloyzys J. Warol, J. D. Vertė kun. V. D. Didelėliai naudinga knyga Sumaš visus bedievių argumentus prieš išpažintį. Reikalinga pasiskaityti kiekvienam Amerikoje gyvenančiam lietuviui. Kaina 25c.
4. Katritutė. Triveiksmis Dramos Pa veiksmais iš liaudies gyvenimo. Lenkiškai parašė Karvatoa. Vertė A. Vėgėlė. Elies sudėjęs A. Zelvarnis. Labai tinka scenai. Kaina 15c.
5. Užkrečiamųjų ligų išplėtojimo budai ir kova su jomis. Parašė Dr. A. L. Graičiūnas. Knyga reikalinga kiekvienam šeiminkui. Ją perskaityti, žinoti, kaip pasisaugoti nuo daugelio ligų. Kaina 15c.
6. Lietuvių Tautos Memorialas. J. G. brio duotas tautų kongresui Londone. Labai įdomi knyguė. Pelnas iš šios knyguėės eis Lietuvos Informacijos Biurai Paryžiuje. Kaina 10c.
7. Degtinė. Vienaveiksmis scenos vaidelės. Lenkiškai parašė Kazimierz Goralecyk. Vertė A. Vėgėlė. Tinka blaivininkų rengiamiesiems vakarams. Kaina 10c.
8. Trumpas Katekizmas. Be šio katekizmo engali apsieiti, jei mokini vaikų potėvių. Kaina 10c.
9. Apvartylai! Atliciusiems misija paminkėlis. Parengtas iš gerbiamojo Tėvo Kazimiero, Kapucino, pamokėly. Šita knyguė labai reikalinga visiems, kurie girdėjo Tėvo Kazimiero pamokslus. Kaina tikiai 5c.
10. Naminis Vaikų Auklėjimas. Parašė kun. A. S. Labai naudinga knyguė. Kiekvienas tėvas ir motina privalo ją skaityti ir gerai įsidomėti rastos tenai patarmes. Kaina 10c.
11. Tiesos Žodis Socialistams. Parašė Kunigas. Šita knyguė parodo, kokie yra musų socialistai ir kokias ginklas karauja su bažnyčia. Butinai turi ją perskaityti. Kaina 10c.
12. Skriauda. Šimelio Kruoko gyvenimas ir darbai. Labai juokingas aprašymėlis. Kaina 10c.
13. Ar Kristus turėjo brolių ir seserų. Perskaitys šią knyguė, gali drąsiai stot į ginčus su bedieviais apie Marijos nekaltybę. Kaina 5c.

Merchants Banking Trust Company,

Mahanoy City, Pa.

Situlią geriausį budą įdėjimui pinigų ir lengviausį būdą išsimokėjimui mortgadžių ar vėkelių, pigiau kaip mokant taupimo fondams. Mes mokame nuomimėms ant vių taupinime depositų ir prigelbame jums įgyti namus. Pradėk su mums taupimo rokundas ir susipažink.

D. M. GRAHAM, pres.
D. F. GUINN, Sekr.

R. H. Morgan
13 N. Main St.,
Shenandoah, Penn'a

First National Bank
PUBLIC SQUARE
Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITORY

KAPITOLAS \$375,000.00
Perviršis ir nepadalyta nauda 400,000.00
Už sudėtus pinigus moka 3-įj nuomim.

WM. S. Mc LEAN, President,
FRANCIS DOUGLAS, Cashier

Lietuviškųjų Švento Kazimiero
Seseru Seminarija
CHICAGOJE.

Vienonolyn yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių slyrių pradinė mokykla ir augstoji mokykla (High School). Lietuviškosios Sesers prima save mergaites mokimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie regulieriškojo mokslo, arba ir atskiriom, yra mokinama: muzika, pašymas, siuvinėjimas ir kitu toliau.

GEROS MOKINTOJOS. FIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale mēdžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

**Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.**

DR. L. S. ŠUMKOWSKIS
pasekmingai gydys visokias vyrų, moterų ir vaikų ligas
Lincoln ave & 12th St., Tel. North Chicago 968
North Chicago, Ill.

Sergančioms Moterims!

Jeigu kenti baltomis ant drapanų, nupuoliu motes, esi nevaisinga, turi skausmingus periodus, reumatizmą ir t. t., mėgink mano naminių gydymų, kuriuo išsigydysi namie, — ir visai pigiai. Tuojau rašyk, aprašydama savo skausmus ir indė 2 c. markę atsakymui.

MRS. A. S. HON
Box 2, SOUTH BEND, IND.

Plymouth National BANK.
Kapitolas su perviršiu \$165,000.00.
Šitoji Banka prižiūroma Suvienuytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuomimėms nuo sudėtų pinigų. Galima susižnekti lietuviškai.
G. N. Postlethwaite, iždininkas.
Mandagus patarnavimas.

DOVANAN! DOVANAN!
sveikata ir drūtas bei naujausio mokslo kniga apie sveikatą ir t. t.

„Daktaras“

TA KNYGA yra aprašyta su naujausio mokslo išradimais ir geriausio būdu gydymo ir įvairių paslapčių, kaip išgydyti ir kaip išvengti visų ligų. Tai kniga, kurią kiekvienas turėtų turėti. Tai kniga, kurią kiekvienas turėtų turėti. Tai kniga, kurią kiekvienas turėtų turėti.

ŠITA KNYGA labai plačiai apibalta apie vyrų paslaptybes ir jų ligas. Apie moteris taip pat nemažai kalba.

TA KNYGA "DAKTARAS" išaiškina visokias ligų, kaip jos prasideda, kaip išrodo, kaip išgydyti ir kaip išvengti visų ligų. LABAI AKYVA!

ŠIOJ KNYGOJ "DAKTARAS" aprašo daug paslapčių, apie geriausius amžgimus šeiminių gyvenimo ir kada geriausiai apsigyventi ir VYRAMS ir MOTERIMS. TIK VISKĄ DAŽNOSI kaip šitą knygą perskaityti, kas nebutinai naudinga, kaip seniems taip ir jauniems žmonėms ir nevedusiems vyrams ir merginoms.

KIEKVIENAS SKYRIUS šios knygos yra labai žingsnis, o nemokantiems skaityti tai mokantis kuris dar neturi šios knygos su dideliu skaitu perskaityti tiems žaivali kad galia dar visą prisiklausyti. Tai kniga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikas ir laimingai gyventi.

KNYGA "DAKTARAS" yra pakeiskais iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis, atidėdian paslapčių apie sveikatos ir sergančių. Tik perskaitys tą knygą atrastis viską, ko čion negalima parašyti ir dažinai visą teisybę.

APART KITŲ SKYRIŲ sergančioms rodiama skaityti apie nervų, kraujų, inkstų, romatizmo, odos, vidurių, nusilpėjimo, bronchitais ir limpančias ligas: taip pat apie moterų nevalkumus ir kitas visokias ligas kaip išgydyti ir t. t., taip pat sėklos nubėgimus nuo sužagystės ir t. t.

JEI SERGI, tai pirminis ne kaip manai varoti kokias nors lietas ar kreiptis prie gydytojo, politikos butinai perskaityti "DAKTARAS".

ŠITOJ KNYGOJE "DAKTARAS" netik pamokina kur ir kaip išgydyti, kaip būti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsigyventi.

NOBIS TA KNYGA LABAI REIKALINGA, tad kiekvienas, apsigyventis, kuris tik prisigys kelias stampas už pristatymo kaštus. Apturėsi toliau, tik visada reikia rašyti adresu taip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut Street, Philadelphia, Pa.
Philadelphos Med. Clinic. Vyrų ir moterų visokias ligas greit ir nuodugniai išgydo be peilio, be humbugo operacijų, bet su tikromis geroms lietas. Atsilankyk arba lietuviškai perskaityti šią knygą. Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 3. Utam. vak. nuo 6 iki 8 val.

Wilkes-Barre Deposit & Savings BANK,
71 FURBER SQUARE,
WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas	\$150,000.00
Perviršis	500,000.00
Depozitai	2,700,000.00

Moka 3-įj nuomimėms nuo sudėtų pinigų.

Banka atidara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietu, subatomis nuo 9—12 vidurdiennyje ir nuo 7 val. vakare iki 8.

Galima susikalbėti lenkiškai ir lietuviškai.

LIETUVISKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK
Joseph J. Elias, Savininkas.
4600—4602 So. Wood St. Chicago, Ill.
Pirmame pinigų ir banko išsibėgimui nuo vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią procentą, ratomis ant metų. Siuždamas pinigų į vienuoliktą mėnesį, grotai ir teisingai, o avertim žemų pinigų mainome, perkame ir pardodame. Pardodame šikortas ant visų linijų ir krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelio po visą Ameriką ir Europą.
Mūsų Banka išleis visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rod lietuviams visokiuose atstatikimuose ir reikaluose ypatiskai ir per laikus. Tik kreiptis vielinimtu antrašu.

First National BANK,
PLYMOUTH, PA.
UŽDIRBA 1894.

KAPITOLAS	\$100,000.00
PERVIRŠIS	\$250,000.00

Dėdžiama ir saugiamu Banku mēdžiama.
Moka 3 nuomimėms nuo sudėtų pinigų.

Lietuvių Tautos Memorijalas

Jeigu mes prisiminsime draugiškus santykius su Rusais, kuomet jie buvo po Lietuvos valdžia; jeigu mes pastebėsime, jog Lietuvių tauta niekuomet nedavė jokios progos save persekioti; jeigu mes atsiminsime visus nuopelnus, kuriuos turi Lietuvių tauta Rusų link, pavadavusi juos nuo Totorių jungo ir suteikusi jiems kuoplausias savyvaldas, lygiai kaip užstodami juos nuo Vokiečių užplaukimo iš Vakarų, — tai mes aiškiai pamatysime, jog Rusų valdžios politika Lietuvoje yra nedora ir negali turėti tvirtos pamato, juo labiau, nes bergždžia yra bandyti nutautinti tautą, turinčią taip gylį savo tautybės pajautimą, kaip Lietuva. Ši didelė klaida turi būti kuogreičiau atitaisyta. Pati Rusija daug pelus, jeigu elgis su Lietuviais teisingiau ir švelniau. Nereikia užmiršti, jog Lietuva, nors ir nuvergtą, visgi stovi ant sargybos Rusijos vakaruose.

VII.

Lietuvių tauta po Vokiečių valdžia.

Mes turime pridurti čion keletą žodžių, apie stovį Lietuvių tautos po Vokiečių valdžia. Prūsų Lietuviai, budami mažiau skaitlingi, negu Rusijos, buvo globojami Prūsų karių. Lietuvių kalba, būdas ir papročiai ilgai buvo Prūsijos ne vien guodojami, bet tankiai net globojami. Karaliaučiaus universitete buvo įsteigta Lietuvių kalbos ir literatūros katedra, lygiai kaip ir Lietuvių seminarija Lietuvių kalba buvo vartojama Prūsų valdžios įsakymais, palytinių Lietuvių. Žodžiu, nors Prūsų Lietuva ir neturėjo pilnos autonomijos (savyvaldybos), tačiau ji turėjo daug privilegijų, kurios leido laisvai plėtoties tautiskam Lietuvių savitumui.

Bet laikai mainosi; Prusiai, kurie buvo kadaisiai menka sargyba (mareku) Rytuose, virto ilgainiui karalija, pagaliaus didele imperija. Ir keistas dalykas, juo labiau augo ir stiprėjo Prusai, juo žiauresnė darėsi ir jų valdžia; pagaliaus ji ėmė spausti ir persekioti ne vokiečių kilmės tautas. Tai Bismarkas ir jo įpėdiniai pradėjo Prūsų Lietuvius ištautinimo politiką. Nuo to laiko politiskai ir kultūriškai Prūsų Lietuvius padėjimas eina vis kas kart blogyn ir blogyn. Vokiečių lygiai, kaip ir Rusijos, Lietuvius kalba yra prašalinti iš mokyklų, kur Lietuvių kalba draudžiama vartoti net paaiškinimui. Bet kas keisčiausia, jog Lietuvių kalba draudžiama net vartoti maldai Dievo namuose. Ji išvartą yra iš visų viešų įstaigų. Vietinė valdžia Lietuvių valsei k. a. Tilžė ir Klaipėdos, stengias visokiais būdais kuogreičiau suvokietinti vietinius gyventojus.

Sunku čion išskaitlinuoti visas priemones, kurias vartoja Prūsų valdžia Lietuvius galutiniam įsnaikinimui.

Vokiečiai neprivaltę užmiršti Kanto žodžius, kuriuos įsai ištarė pirm šimto dešimts metų: "Lietuviai, budami labai ištikimais, yra verti valstijos globos. Jie privalo būti golbojami, nes jų kalba tai raktas nevien daugybei kalbatyros, bet ir istorijos paslapčių.

Balsai svetimačių laikraščių apie Lietuvius tautos memorijalą, įduotą Tautų Kongresui 1911 m. Londone.

Lietuvių pasirodymas Tautų kongrese Londone 1911 m. atkreipė akis kitų tautų. Daugybę svetimačių laikraščių tilpo ilgėsi ar trumpesni straipsniai apie Lietuvą.

Sunku išvardyti visus tuos laikraščius. Privesime čion kelias ištraukas vien iš tų, kurie pasvėntė Lietuvai didesnius straipsnius.

Patėnytina yra, jog Lenkų spauda nelabai priankiai sutiko šį savystovų Lietuvius pasirodymą ant tarptautinės dirvos. Lietuvos Lenkų organas "Kur. Wilenski" pasvėntė net du dideliu straipsniu aprašymui Lietuvius pasirodymo viso pasaulio tautų akivaizdoje. "K. W." No. 54, kritikuodamas įžanginiame straipsnyje p. J. Gabrio memorialą, įduotą kongresui, guodžiai, jog autorius nesigailėjęs juodų spalvų nupiešimui Lenkų santykių su Lietuviais, prirodojamas, jog Lenkai yra didžiausi kaltininkai Lietuvius politiskos neprivaltybės praradimo ir jų ištautėjimo, kaip Rusijos, taip ir Prūsijos. Nepatinka taipau jau Lietuvius Lenkams, jog autorius yra daug vietos pasvėntęs aprašymui grožio, senumo, svarbumo Lietuvius kalbos mokslui ir kalbotyrai.

Vienok nei "K. W." negali užginti, jog perskyrimas apie tautiską Lietuvius poeziją ir literatūrą turtingas ir duoda pilną supratimą apie išpletojimą ir dabartinį jos stovį.

Lietuvos Lenkams labai nepatinka memorialo perskyrimas apie Lietuvos istoriją, ypač dalis išguldanti Lietuvius santikius su Lenkais "iki 1386 m. pasakojimas p. GaGbrio apie rimtas ir turiningas, sako "K. W.", tiklatai susituokimas Jagailos su Jadviga ištenkai autorius iš lygšvaros... Toliau "K. W." prikiša autoriui, kam įsai plačiai rašydamas apie Lietuvius sulenkėjimą užtyli apie sugudijimą. Pagaliaus baigdamas savo recenziją, Lenkų organas Lietuvius išreiskia savo džiungsmą, jog pirmą kart Lietuvio lupos yra viešai ištarusios apkalbtinimą, pasipildžiai už Lietuvius germanizavimą.

Kiti Lenkų laikraščiai, susilaikydami nuo aštrios memorialo kritikos išreiskia vien pasigalėjimą, jog Lietuviai juos aplenkė, viešai pasirodydami Tautų kongrese (žiur. "Kurjer Poranny" No. 218, ir kiti).

Rusų valdžia skaitė taipau jau Lietuvius pasirodymą Londone tarp kitų tautų labai svarbiu apsiarsėkimu. Jų organas "Vilenskij Viestnik" pasvėntė memorialo apsarvastymui eilę įžangiamųjų straipsnių, No. 2435, 2440, 2441, 2442.

Kaip Lietuvos Lenkų organas "Kirjer Wil." didžiausią domą atkreipė į tą memorialą, kur yra išguldyta istoriskai Lietuvius—Lenkų santykių, taip Rusų valdžios organas "Vil. Viest." labai smulkiai perkrato perskyrimą, išguldanti dabartinį Lietuvius padėjimą po Rusų valdžia. "V. V." No. 2440, privedęs Lietuvius reikalavimus, išguldydamas minėtam memorialo perskyrimui, pastebi: "Visas memorialas parašytas labai rimtai ir neįeidžiančiam Rusijos tone..." "Vilenskij Viestnik" sekančios N.N. perkrato juos iš atžvilgio Rusų tautos ir valstijos reikalo.

Visus Lietuvius reikalavimus, išguldytus memorialo, Rusų valdžios organas matyt pripažįsta teisingais, nes nei žodžio prieš juos neprisitarė tik visa savo jėga atremia Lietuvos autonomijos reikalavimą ir stengias prirodyti, jog praktiskai Lietuvos autonomija neįvykdoma, atsižvelgiant į įvairumą tautų, Lietuvų apgyvenusių ir neaiškumą etnografiškų Lietuvos ribų. Lietuvos Autonomija neįvykdoma, ne dėl to, kad politikos sąlygos to neleidžia, kaip tvirtina p. Gabrys, bet dėlto, kad tasai reikalavimas yra priešingas

Iš Straiko Lauko.

ZODIS VVSUOMENEL.

Visiems aukotojams, draugams ir pavieniams, kurių aukos dar nepagarsintos. Malonėkit atleisti pagarsinsime kuogreičiausiai, kaip tiklatai galėsime. Malonėkite šelpti ir tolesniai. Aukos mums neapsakomai reikalingos.

Spaudos Komitetas:

St. Grubliauskas,
J. Bekampis,
A. Latvinskas.

BOSTONO RUBSIUVIŲ STRAIKAS TEBESITĖSIA.

Jau praslinko devynios savaitės po išėjimo į straiką. Nors darbininkus slėgia iš visų pusių skurdas ir vargas tečiau laimėjimo viltis priduoja jiems gyvumo ir energijos ir, neatsižvelgiant į visas statomas pinkles, straičiai stovi nepajudinamai, kaip uola, ir niekas nemano grįžti atgal į darbą, pakol nebus išpildyti jų reikalavimai. Žmoniy upas pakilęs, ir straičiai darbuojasi nenulistomai. Piktetaujaną dieną ir naktį. Išskiriant Talbot Co. dirbtuvę, skėby taip kaip ir nėra. Pastaroji firma parsitraukė apie tuosius iškur tai "kriaičių", pastatė dirbtuvę lovas ir tokiu būdu jie turi ten rojų — bijo išeiti net ir ant gatvės pasivėdinti. Taipgi sugriebė iškur tai kelias "paneles", kurias atveda ir išveda apie 30 "valkatų" ir 50 poliemonų, o išvisų pusų jas apsupta straičiai ir oloja, kaip baubus! Ir ta procesija atsikartoja kiekvieną dieną. Puikus reginys! Buvo bandyta eiti prie taikmos, ir miesto majoras su darbdaviais kelis kartus jau šaukė straičių komitetą pas save ir rodėsi, kad štai pasibaigs straikas ir darbininkai sugrįš atgal į darbą. Darbdaviai išsyk pasiūlė, buk pašais sąlygas, okiomis susitaikė New Yorkiečiai, ir padavė į visus laikraščius apgarsinimą, kriminaliskai apkeliantį straičius, buk tie neteisingai elgiasi, atmesdami jų teisingus pasiūlymus. 29 d. kovo laikyto konferencijoje Bostono Majoro ofise štai ką pasako straičiams: "nubalsuokite atgal grįžti darban New York'o sąlygomis, o mes pasiūsim komisiją ištirti tų sąlygų ir jas jums duosime". Straičiai suprato tą jų šposą, ir, pažinę vilką avies kailyje, vienu balsu prisiekė skaičiuje 2, 200 žmonių su didžiausiu pasiryžimu tęsti kovą toliau kol bus pripažinta unija, 8 val. darbo ir pakelta mokeskis. Per visą kovos bėgį straičiai vien tik ir matė vylyngystes kompanijų ir valdžios. Ir pats miesto majoras p. Fitzgerald nei kartą neužtarė kovojančių pusės, bet nuolatos šaukė, kad mes ardomė miesto ramybę ir puldome pramonę.

Ik šiam laikui, draugai, šelpėte mus gausiai, ir tikime, kad mus palaikysite ir toliau, prisidėdami prie mūsų sušelpimo. Budami kritiskame momente, vėl esame priversti šaukties, draugai, pagalbos, nuo jūsų teisingos kovos verdu gelbėkite mus, ne duokite pakrikti mūsų darbui, prisidėkite nors su menka dalele savo draugiško privatumo, kad nenuėitų niekais jau suaukoti jūsų centai ir paneštas trusas! Todėl pastiprinkit mus, o mes esame pasiryžę, nors su žeruojančiomis akimis atsiekti tikslą!

Spaudos Komitetas:

St. Grubliauskas,
J. Bekampis,
A. Latvinskas.

P. S. Išpirkite Money Order kasieriaus Frank Rolis vardu, o patį čekį siųskite vardu sekretoriaus A. Lukoševičia, P. O. Box 43 So. Boston, Mass.

Red. Prerasas. Iš šito raštelio išmetėme žodžius ir ištisus sakinius, kuriuos — mūsų nuomone — neprivaltė būti vietos įsiekiančių visuomenės užuojautos straičinkų atsisaukime.

Kas yra Užterštas Kraujas?....

Yra tai kraujas pilnas nuodingu ir užterštu dalyku, kurie turejo būti pašalinti paprastu būdu

Pučkai,
Inkstirai,
Išbėrimai,
Odos ligos,

Votaitės,
Pabrakinimai
Pulsiavimas,
Apskritas nykulys

tai tikri apsiarsėkimai nuo kraujo nevalumo.

Severos Kraujo Valytojas

SEVERAS BLOOD PURIFIER

yra užsitikėjimo vertu ir pagalbiniu valstu, sutelkiančiu išganingą išdarą teknuose atsilikimuose

Pardavinėjamas visose aptiekose. Neimk kitokių. Reikalauk Severos. Jei tavo aptiekininkas negali jų parupinti, rašyk pas mus.

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Pajieškojimai.

Aš Pranciškus Triukas, pajieškau savo dėdės Jono Triuko ir Mykolo Brazaucko, Abudu paeina iš Kauno gub. ir Ujezdo, Ariogalos volasties, kaimo Rudokų. Gyvena Amerikoje 24 metai kažkur New Yorke. Aš dabar tik iš Lietuvos, turiu laisvą svarbų reikalą. Jie patys arba kas žino teiksis duoti žinią šiuo adresu:

Pranciškus Triukas,
208 W. Poplar St.
Shenandoah, Pa.
(15)

VARGONININKAS.

Pajieškau vietos prie lietuviškos arba lenkiškos parapijos. Gerai suprantu savo amatą. Esu blaivas, vedęs. Jeigu kuriam iš gerbiamųjų klebonų bučiau reikalingas, meldžiu kreipties į "Draugo" Redakciją

VARGONININKAS.

Vargonininkas, galintis vesti chorą, blaivus ir nevedęs pajieško vietos; jei kam iš gerbiamųjų klebonų yra reikalingas, meldžiu kreipties prie Kun. J. Gadeikis 65 Milwaukee ave., Kenosha. Wis. (w n)

VARGONININKAS.

Vargonininkas - Dirigentas - Mokytojas specialistas savo amato pajieško vietos. Sužinoti "Draugo" Redakcijoje. (w n)

Reikalingas vargonininkas. Kreipkities prie: Rev. J. Misius, Donora, Pa. (w i)

(Apskelb.)

NESISKUNDŽIA.

Nekurios ypotos yra labai kantrios. Niekados jų neišgirsite nusiskundžian, nors galit patėmyt, kad nesijaučia gerai. Ypatingai tas bus teisybė, kalbant apie moteris, kurios daug kenčia kantriai be nusiskundimo. Jos nusilpnėja, išblyksta ir pagelsta. Kiekvienas mažas darbas jas nualsina. Jos reikalauja Trinerio Amerikoniškoje Kartaus Vyno Eliksiro, nes jis išvyss iš kuno visus nevalumus, prašalins konstipaciją, vidurinius skausmus, pilvo bėdas. Dabokit pasekmes atidžiai ir užtėmysite, kaip greit naują gyvastį ligonis igauna. Jūs galite sąžiniškai rekomenduoti šitą vaistą ypatomis, nustojusioms apetito, turinčioms katarą pilvo, vėjus ir dieglius. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Trinerio Liniamentas nuo reumatiškų ir neuralgiškų skausmų, suštyvėjimo, miksterėjimo ir sutinimų.

Spaudos Komitetas:

St. Grubliauskas,
J. Bekampis,
A. Latvinskas.

P. S. Išpirkite Money Order kasieriaus Frank Rolis vardu, o patį čekį siųskite vardu sekretoriaus A. Lukoševičia, P. O. Box 43 So. Boston, Mass.

Red. Prerasas. Iš šito raštelio išmetėme žodžius ir ištisus sakinius, kuriuos — mūsų nuomone — neprivaltė būti vietos įsiekiančių visuomenės užuojautos straičinkų atsisaukime.

Kur laikai pinigus? Ar sargioj vietoj?

Mūsų Banka yra po Priežiura Valstijos

Kapitalas 250,000 dolerių

Primame depositus nuo \$1.00 ir daugiau ant 3-čio procento. Parduoame šifkortes, siunčiam pinigus, Insurance, Real estate, security, etc.

Central Manufacturing District Bank

(Under State Supervision)

1112 W. 35th St., Netoli Morgan, - Chicago, Ill.

Sukalbama Lietuviškai

Prano Burbos Hotelis

Edwardsville, Pa.

450-458 Main St. Abu Telefonai

Pranešu garbingiems savo tautiečiams, kad užlaikau puikiausią Lietuvišką Hotelį visoje aplinkinėje. Viskas yra įtaisyta kuopuikiausiais elektrikos šviesos, šilto vanduo, ir kiti parankumai. Turiu įtaises puikę svetainę, kur draugijos gali rengti Baliaus, Teatrus ir t.t. nes scena labai gerai įtaisyta; taipgi turiu įtaises pulruimį, kur galima gražinti boles. (Prie to, užlaikau ir graborystę ir tieku visus reikalus kuogeriausiai. Kviečiu lietuvius apsilankyti pas mane, o aš visame Jums patarnausiu kuosindingiausiai ir duosiu visokią rodą uždyką.

Su pagarba Pranas Burba, Savininkas.

DR. S. BROWSTEIN

Valandos: 1 — 3 popiet ir 6 — 8 vakare.

Gydo pasekmingai įvairiausias ligas.

Telefonas 116, Westville, Ill.

THE FIRST NATIONAL BANK

WESTVILLE, ILL.

Mes kviečiame tamstą čia atsilankyti, o mandagus patarnavimas yra užtikrintas. Siunčiame pinigus į užrubež kuogeriausiai. Už depositus mokame 3 nuosimėius metams.

A. L. SOMERS, Kasininkas.

T. LUCAS

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Čia gausi geriausius čeverykus ir visokius vyru ir moterų apredalus. Visoki kartunai dideliame pasirinkime kuogeriausiai.

WESTVILLE, ILLINOIS.

COALTON

Randolph Co., W. Va.

Geriausias anglių ir koksų miestas Amerikoje. Geriausios algos pikeriams ir ant mašinų kasimo. Druotos lubos, geras klimatas, šešios pėdos anglių. Nėra dulkių, nėra garų. Mainieriai lieka turtingais. Elektrikos šviesos, miesto vanduo, bažnyčios, mokyklos ir svetainės kuogeriausios

Davis Colliery Company
COALTON

Randolph Co., W. Va.

OTTO E. NEWMAN

Drapanų Kratuvė

101 E. Main St., Danville, Ill.

Mūsų lietuviškų ipardavėjai visada maloniai patarnaus ir viską paaišin Jums udyką. Ateik ir pasipažink su jais.

Slogas niekad nepagausi,

jei vartosi į laiką tikrąjį Pain-Expelerį

ir pildysi nurodymus,

kurie randasi prie bon-

kutės

* Sulygink su nuomone prof. Vladimirschi-Budanov "Istoria Russkago Prava."

(Pabaiga bus),

Urbano pamaldos.

bažnyčia tegalinti vienatliai atleisti nusidėjimus. Ir daugybę visokių nesamonių pripasakojo, kad čia visos negalima nei surašyt. Iš jo kalbos nurodo, kad būtų lyg naujas koks pranašas ar apaštalas, bet pažiūrėjus į jį arčiau, matos, kad jis nėra nei paprastu kunigu, tik tamsių žmonių apgaviku. Pagal jo sakymą, tai bažnyčia pinigų nereikia, o dėlto vistiek pinigų renka, ir nuo sėdinių aukų prašo. Taigi čia ir pasibaigia visi stebuklai, nes pasirodo, jog pinigų ir Urbonui reikia. Prie to turiu dar priminti, jog Urbonas mažai lietuviškos kalbos temoka; Jis maišo daugybę lenkiškų žodžių, kaip tai: uvožokit", "spodzevojus", "šlekta", "Christusas" ir tt. Lotiniškai taipgi gerai negali nei skaityti nei giedot. Dar turiu priminti, kokie žmonės yra jo pasekėjai. Tai taip sakant, tautos ir tikėjimo išmatos, kurie nėra lanke bažnyčios nuo savo mažų dienų. Zokristijonas pas vieną karčiamininką ligi šioliai spaudyklas plovė, o komitetas, pas antrą karčiamininką ligi šiai dienai nuo baro lašus renka; yra keletas ciciulikų, kurie norėdami ramių žmonių ramybei užkenti, tai nors neprigulmingą parapiją su maldnamiu veria. Geresnėji žmonės, matyties, buvo suėję dėl žingeidumo, kas buvo matyti ir iš jų veidų: Sueję nesimeldžia, neklaupia per pakėlimą, bet piktai šypsosi. Be abejonies, kuris jau sykį apsilenkė, tai tas daugiau neišnegut tik toks, kuris visai nieko religijos nesupranta — bet tokių mulkių pas mus visai maža. Mes turime savas lietuviškas Rymas Katalikiškas bažnyčias, kurios mums skelbia tikrą Jėzaus mokslą.

Broliai lietuviai R. Katalikai, turėkimes ir laikykis

V. J. S.
GERIAUSIAS LIETUVIS
3452 So. Halsted Street,

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų
indarų, kur
dianapoli,
ryti visokius
didžios m
Graduot
Po įgijimui
rėngė savo
prima viso
peracelį,
likos užgari
tarį Ig. St
ba koksai
vingus dak

LIETUVIŠKA
Dr. IGNOTAS S.
Tikras Lietuvis Doktoras

Gydo visus
visokias
mokyklų

mes vienybėje, o nebus viešas tarp mūsų kokiems tai atskaluomenis ir neteisingiems pranašams. Išnyks jie patiš, ir nedarys mums jokios gėdos. Tada visas pasaulis žinos, kad Chicagoj lietuviai, o labiausiai ant Town of Lake yra susipratę ir nėra tarp jų tamsuolių ir mulkių.

J. J. Lietuvis

Nepriklausomoji bažnyčia.
Praeitą savaitę burelis lietuvių nupirko netoli nuo šv. Kryžiaus bažn., Town of Lake, muro namus ir ke tina perdirbt juos į bažnyčią. Viskas atsiesių \$15, 500. Bus tai "šv. Petro ne priklausomoji bažnyčia". Kunigausias Urbnonas. Va dovais yra du biznieriu. Kiek girdėt, į parapiją rašosi tamsiausieji žmonės.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP AND MANAGEMENT OF Draugas published weekly at Chicago, required by the Act of August 24, 1912.
Editor, Rev. A. Kaupas, 2634 W. 67th St., Management Editor, P. J. Muleviča 2634 W. 67th St., Business Manager Rev. F. B. Serafinas, 10806 Wabash ave., Publishers, R. C. Priests Association, Rev. A. Staniukynas Chairman, 2634 W. 67th St., Owners: Roman Catholic Priests Association.
Known bondholders, mortgagees, and other security holders, holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities: none.
F. B. Serafinas, Mgr..
Sworn to and subscribed before me this 29th day of March, 1913.
Chas. W. Novak, Notary Public.

Ar Skaitai Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur jį gauti?
"LIETUVA"
Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir visos svieto, o pnenuramta kaštuoja metu ti **\$2.00**, pusel metų **\$1.00**.
Rašky adresu:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Trumpiausias ir prieinamiausias ir tinkamiausias parapijos vaikų mokiniui
Trumpas Katekizmas
Parašė Kun. J. D.
gaunama "Saltinio" Seinuose ir kituose Knzyznuose

---

tankunas
FOTOGRAFISTAS
Chicago, Illinois

S GYDYTOJAS
STANKUS, M. D.
Ir Chirurgas Philadelphiaj.

kokias ligas vyru, moteriu, vaikų ir daro operacijas. Jis yra pabalges daktariškylanos Universitete, buvo miestavū dakraktikavojo po dispensares mieste Ind. Paskui specifijaligkal mokinosi datus operacijas ir gydyti pavojingas ligas kokokyloje The New York Post Medical School and Hospital. didžio daktaro mokslo, Dr. Stankus įloną namų mieste Philadelphiaj, kur pokius ligonius dėl gydymo ir darymo o-Vial, kurie turėjo operacijas ir gydys, cėdinti ir dėkingi. Jeigu kas pelkia dankunai, tai tas žmogus yra užvydėtojas arvalkata tarnaujantis pas kokius apgatarus.

Kellos čionai talpinasi.
duoles atrėmė man didžiulianą naudą, už ką ta tepe savo pažystymai ir gimnių j. Juozapas Vol-
rutas, irdingai dėkavoju daktarui J. Stankui rie 5 daktarių kreipiančiamei) ir daug pinigų, er limuotis pas daktarą J. Stanką ir jia
didžio daktaro ir stundia savo paveiksla (fo-
P. O. Barnett, B. C. Canada.
revler, N. Y. Išediktas savo kirutine pedika-
saugybinio pelių, sągydimio po krūtine ir san-
daug kartų mažėsinis nerms pirma,
sviejimu pelių procentų.

eg-li perskaityti juos, laikis ir pati gali au ju-
tie daktari. kurie juos kalbam vėjiant nesuo-
kokio daktaro tuose institutuose ir Klinikose, ku-
berniuks intumtis tenai jį ir gydynas. Juos Institutus kanad-
tados tos tenai yra ir gydynas. Juos Institutus kanad-
ir pas juos belia geres daktaras tarnauti. Mano
beveicivis daktara, tai paak koki žmogus, kurie sa
gas gera daktaru, savo miesteli, opatardi tenai
ty je pa mane. Ai telpei paduosiu Tamstai tel-
ty je pa mane.
adreso. Visuomet kreipkitės ypaticia arba su

Stankus
• PHILADELPHIA, PA.
pletu nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8, val. po pietu.

Pirmos Rūšies Aptieka

F. A. Juozapaitis Aptiekorius ir Savininkas

Visuomet prikrauta kaip vietinių, taip ir užrubežinių vaistų. Dieną ir naktį galima pasišaukti iš jo aptiekos kokį nori gydytoją. Gera žinoma kaip sąžiningas aptiekorius „Liet. Daktarų Draugijai“. Todėl visi Bridgeporto ir apieilines Lietuvių nepamirškite įsitemyti antrašą:

F. A. Juozapaitis Aptiekorius ir Savininkas
 3601 So. Halsted ir kampas 36-to gatvę, Chicago, Illinois
 Telefonas: YARDS 551

JUOZAS LEŠČINSKIS

SENIORA Pirmos Rūšies Aptieka

visuomet prikrauta kaip vietinių, taip ir užrubežinių vaistų. Receptus išpildo kuopčiausia pigiausiomis kainomis ant

BRIDGEPORTO.

3315 Morgan Street, [Teleph. Yards 709]

Pareikalavus taipgi siunčiamas vaistas pašto arba ekspresu.

FRED F. KLEKER

FOTOGRAFISTAS

Didžiausia fotografijos galerija ant Town of Lake.

Patariam čia nusilpti savo Fotografijas **1645 W. 47-th St., Chicago.** Telefonas: Doyer 295

DOVANAI! DOVANAI!

Ukišką Kalendorių 1913 metams ir naudingą „paketbuką“ su užrašų knyguote, išsiųsiu dovanai kiekvienam, kuris prisius man 10 gerų adresu savo pažįstamų ir 10 centų markėmis, apmokėjimui siuntimo laišku. Adresuokite šitaip:

J. W. Geležunas

170 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KAIP PAGERINTI BUVI?

Broli Darbininke:

Netikėk tais, kurie tau stengiasi įkalbėti, buk sunaikinęs Kapitalą paversi šitą Ašarų Pakalno į Rojų. Tais neteisybės! Be palengvinti, turi žinoti kaip sunkiai uždirbtą pinigą sunaudoti, o tą sužinosi užklauskamas

Wards Peak Mining and Milling Co.
140 Nassau Str. NEW YOR, N. Y.

Rašyk tuojaus.

TIKRAI LIETUVIŠKA APTIEKA

ANT BRIDGEPORTO

Kas reikalaujat tikrų iš čistų gyduolių, šaukitės ant sekančio antrašo:

F. A. POSZKA

3121 So. Morgan Street Chicago, Illinois

DR. M. STUPNICKIS

Priėmimo valandos: nuo 8 ryto ligi 11 ryte - nuo 5 vakare ligi 8 vakare

3109 SO. MORGAN ST., Telephoneas YARDS 5032
CHICAGO, ILLINOIS

-50.000 Kataliogų DYKAI!

Prisiųsk už 3c stampą, o aptursi didžiausią lietuviškoj kalboj KATALIOGĄ LAIKRODŽIŲ, ZIEDŲ ir visokių aukso ir dailių daiktų. Siunčiam į visas dalis svieto. Mūsų kataliogas persto didžiausia Aukso ir Dailių Krautu, todėl lengvia iš jo bile kas pasirinkti. Tokis kataliogas turi rasti kiekvieno lietuviu stulboj, nes jis apsaugoja žmones nuo apgavikų.

Reikalaukite tuojaus.

J.P. Tuinila, 822 Washington St. BOSTON, MASS.

Sveikatos
Šaltinis

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTA!

Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtingas sveikatojės!

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienas ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA

PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS

kurios tikslu yra apsaugoti savo vietuolius nuo visokių apgavikų įnaudojimo ir, gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų pritarimu išrado daugybę specialiųjų gyduolių, sutaisyti iš žvėžiųjų ir geriančių gydančių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukratos ir gausios sekancios gyduolės:

Kranio Valytėjas..... \$1.00	Nuo galvos skaudėjimo 10c. ir 25c
Gyvatės Baidymas..... 35c	Nuo kojų nuspaugų 10c. ir 25c
Nervų Stiprinimas..... 50c. ir 1.00	Nuo dantų skausmo..... 10c
Vaisas dėl Vidurių..... 50c. ir 1.00	Nuo peršalimo..... 25c
Kranio Stiprinimas..... 50c.	Nuopirštų..... 50c.
Nuo kojų silpnumo..... 25c. ir 50c	Įnimentas arba Expelleris..... 25c
Nuo peršalimo skaudėjimo 25c. 50c.	Nuo plaukų silpumo..... 50c
Skaidinys „Purkšas“..... 10c. ir 1.00	Nuo Reumatizmo..... 50c. ir 1.00
Piešulės dėl kepenų..... 25c	Nuo lytinių ligų..... 50c. ir 1.00
Blaukų naikintojas..... 10c	Nuo dusulio..... 25c
Del išvėrimo skaitinys..... 50c	Nuo kirmėlių..... 25c
Anastarinas plovimui..... 25c	Antiseptiška muštinė..... 25c
Nuo kojų prokaltavimo..... 25c	Nuo viduriavimo..... 25c
Gydanti muštinė..... 50c	Kastoria del vaikų..... 10c. ir 25c
Antiseptiškas mušalas..... 25c	Voskos del dantų..... 25c
Gumbo laisai..... 50c. ir 1.00	Karpų naikintojas..... 10c

Specialieji Tikrosi Lietuviški Trejanka Arba Trejos Devynios 25c.

Taippat iš Lietuvos pargabentes visuosius lietuviškus gydančius žolės, šaknis ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisistimo katalogo su mūsų gyduolių aprašymais 3c.

Kreipiantisems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningai ir teisingu patarimus kiekvienoje ligoje.

Jaugu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsiųsdami joms *Lietuvišką Aptieką*.

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius,

929 Bedford Avenue Kampa North 4to gatvė Brooklyn, N. Y.

JUOZAS CEPANONIS

LIEUVIS AGENTAS.

Parduodu laivakortes ir siunčiu pinigų į Viasas Dalis Svieto greitai pigiai ir teisingai. Apsaugo visokius daiktus nuo ugnies. Vėda visokias provas ir išdirba visokius dokumentus kaip čia Amerikoje taip ir Rusijoje, Vokietijoje ir Austrijoje. Turėdami reikalą viada kreipkitės pas savo tautietį, o busite nūgandinti.

JUOZAS ČEPANONIS,

32 Slocum Street,   Edwardsville, Pa.

Tel. Boll 9137—J.

FABIOLE,

garai kardinolo Winemano apylinkė.
Vosė VYTAUTAS.

Kaina \$1.00.

Išmanitiems daugiau kaip viena egzempliorių, nuolatiniams didelės nuostimtis. Gausna pas:
BREV. V. VAHNAKIERIS,
312 So 4th St., Brooklyn, N. Y.

—NAUJA KNYGA—

BIBLIA

arba šv. Raštas išleistas.
Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškas.
Kaina \$2.00, Su Persutintumu \$2.15
Adresas:
Rev. S. Pautienius, Shenandoah, Pa

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE

THE HIBERNIAN

BANKING ASSOCIATION

KLARK 1867 M.

S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Prisiimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 nuosimėjimus ant metų, kurį pridėdamas kas pusę metų.

Atdaras Subotas Vakaraais nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda properties ant komisijos; iškolektuoja randas ir prižiuri properties; parduoda geros vertės morgijčius; skolina pinigų ant įtaisyčių savasčių (properčių).

REKOMENDUOJAME MUSU NAUJĄ AUKSINI 23 AKMENU GELŽKELIO LAIKRHDĖLĮ.

5⁷⁵
\$

grandinėlis doudasi dykai su laikrodžiu.

EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 905, CHICAGO, ILL.

IŠGYDAU Į 5 DIENAS

VARICOCELĘ IR HYDROCELĘ, VISAI BE PEILIO

Aš noriu išgydyti kiekvieną vyrą nuo Varicocele, Striktūros, Ulkriečiam kraujo nuodų, Nervikos negalės, Hydrocele ar ypač naujų varicelių, kurie atsiranda kurtis praleido daug pinigų ant daktarų gydymo bei jokios naudos; noriu kiti gydytiems žmonėms parodyti, kad aš vartoju vienintelį būdą, kuriuo tikrai ir ant visados išgydau. Atėlik į mano ofisą ir pastatysiu su manimi draugiskai. Kalbu visose kalbose. Gauši geriausią patatinimą ir pasinaudojosi aš mano 15 metų patyrimo gydyme. Aš tau parodysiu, kaip būti išgydomu.

Tikrai išgydau Skilvio, Plaučių, Kepenų ir Inkstų Nesveikumus.

Nemokėk už neišgydimą. Neišgydo — nemokė!

Slaptos Vyru Ligos

Pradžūdas Vyrlikums, Ligos Kepenų ir Inkstų, Nerviska negalė, Šilpnumas, Pradžūdas pašaga, Nuovargis, Kraujo užnuodinimas, slapumo bėgimas.

Plaučiai

Dusulys, Bronchitis, Kvėpavimo ligos išgydomos visiškai namo viliasta metoda.

Roda Donovan!

Kaibu Lietuviškai.

Isigydytas neuimsrzi

Specialistas Vyru ir Moterų Ligu

Kraujo Užnuodymas

ir kitos odos ligos kaip Spognel, Pitoti lėdervinė, Suncevis, Patinėjimas gyvelo, Naikinanti nubūginiai, Insidencijūs ligos.

Moteru Ligos

Vidurių ligos, Skausmai strėnos, Balsojos tekėjimas ir kitos ligos išgydomos visiškai. Žarnos, insidenėjūsios ir nervikos moteris išgydomos.

Ištyrimas dykal

Visiškai išgydymo visi geidžio. Tave išgydysiu visai jei pavesi mano save gydyti. Mano perde žema ir visiems tinkanti, lengvos išlygos. Atėlik šįdien ir pasiūsiuok nuo kančių.

Dr. ZINS, 183 No. CLARK STR. CHICAGO

tarp Randolph ir Lake

Valandos: nuo 8 ryto iki vakare. Nedėlionas nuo 8 ryto iki po pietų.

ALBERT G. GROBLEWSKI,

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių "LIETUVIŠKŲ—LENKIŠKŲ VAISTŲ."

GERIAUSIA GYDUOLĖ:

NUO STRENGŲ SKAUDAJIMO, DEGI-MO KRUTINAJE, GALVOJ SKAUDAJIMO, KATAROS, VEISIALDYMO, NEURALGIJOS, NUO GERKLIO SKAUDAJIMO.

ZMIJCZNİK

GROBLEWSKI'S UNIMENT

MESLUNGIO SKAUSMO KBU TINAVS NUO PATEUKIMO AZMA ABBA DUBULIO STYVUMO SPRANDO SKAUDEJIMO SONUCOE RANEKY IB KOJŲ.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisėdėjusiomis ligomis nuo kury negali pagelt bet ne daktari ne ligonbucliai, arba pasilaptingoms ligoms, aprapykti mna savo nesveikuma gerai ir aiški (be nulepmo) nes dion cins ne tik apie tavo sveikata, bet labai tankiai, ir apie tavo gyvensti (Atsiminkit, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko pslopti kaip ant lipadinties). Ustait neisigedyt ir nebijo, rasyk teisybe, o mielas autieksu rodą ir prisijusi geras gyduoles pagal tavo liga su nurodymu kaip reikia jas vartoti, nt preky labai maš. Reikia rasyk reiklaus staciā pas mane pridėdam viasdos 2o markę ant atskyamo, nes kitaip negausit atsakyimo. — Teipi me reikalauja me gery agentų kiekviename didellame mieste ir jū aplinkinesse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uzdarti duodame knogeraius. Tai gi rasykite reiklaus ant agenturos. Kiekvienas Lietuviškai-Stornikas telpei privatiy aiškiai viasdo mane puikias Lietuviškai-gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad musy tautietiai reikalaujami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalauji išduoti pinigns dovana kokiams nors apgavikams tose aplinkes. Stornyklai, rasykite pareikalavimai gyduolių, nes guras udarybus ir parduokite musy tyras Lietuviškai gyduoles, kurias mes garantuojame. Baykyte po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS,

Cor. Elm & Main Str.,   Plymouth, Pa.